Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 99 (5090).
3 МАЙ 1983 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Ю. В. АНДРОПОВНИНГ

АВСТРИЯ, КИПР, САН-МАРИНО, ФИНЛЯНДИЯ, ШВЕЦИЯ ВА ЮГОСЛАВИЯ ДАВЛАТ ҲАМДА ҲУКУМАТЛАРИ БОШЛИҚЛАРИНИНГ МУРОЖААТНОМАСИГА

Ж А В О Б И

Совет матбуотида хабар қилинганидек, Австрия, Кипр, Сан-Марино, Финляндия, Швеция ва Югославия давлат ҳамда ҳукуматларининг бошлиқлари Мадрид учрашуви тўғрисидаги масала хусусида КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповга, шунингдек учрашувда қатнашаётган бошқа барча давлатларнинг раҳбарларига мурожаатнома йўллаган эдилар.

Ю. В. Андроповнинг олти бетараф ва қўшилмаган мамлакат раҳбарларига жавобида совет раҳбарлари уларнинг биргаликдаги мурожаатномасини эътибор билан кўриб чиққанликлари айтилади.

Мурожаатномада билдирилган фикр ва мулоҳазалар бизга яқин бўлиб, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатлар вакилларининг Мадриддаги учрашувнинг боришидан ташвишланишлари тушунарлидир, деб таъкидланади жавоб мактубида. Биз бетараф ва қўшилмаган мамлакатларнинг учрашуви тезроқ муваффақиятли тугалланишига бутун чоралар билан кўмаклашиш йўлидаги интилишини қадрлаймиз.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, у, жавобда яна уқтириб ўтилганидек, Мадрид учрашувининг аввал бошиданоқ муҳим ижобий аҳдлашувларга эришиш учун зўр бериб куч-ғайрат сарфлаб келмоқда. Бундай аҳдлашувлар Хельсинки Якунловчи актида белгиланган асосларда Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантириш ишида сезиларли қадам бўлур эди. Бизнинг фикримизча, мана шу асосий моддада позицияларимиз бир-бирига мос бўлиб тушмоқда.

Учрашув якунловчи ҳужжатининг бетараф ва қўшилмаган мамлакатлар 1983 йилнинг 15 мартида тақдим этган янгиланган лойиҳасини Совет Иттифоқи мазкур ҳужжатни батамом келишиб олиш борасидаги ишларни яқин вақт ичидаёқ ниҳоясига етказиш учун асос деб билмоқда.

Ҳозир, деб таъкидлади Ю. В. Андропов, давлатларнинг сиёсий иродаси ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Совет Иттифоқи шундай иродага эга. Бизнинг мамлакатимиз Мадрид учрашувининг муваффақият қозониши манфаатларини кўзлаб унда қатнашувчи барча давлатлар билан амалий ва конструктив руҳда ҳамкорлик қилишга тайёрдир.

(ТАСС).

Қардошлик қонунига биноан

«ДЎСТЛИК» ҚАВАТЛАРИДА УЙ ТЎЙИ

(РЕПОРТАЖ)

● ИНТЕРНАЦИОНАЛ БУРЧНИ ЎТАБ ● ИККИТА ҚОРПУС ТОПШИРИШГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА ● АБАДИЙ ДЎСТЛИК ТИМСОЛИ

Шаҳарнинг марказий кўчаларидан бири — Пушкин кўчасида Москва шаҳар партия комитети ва Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг ташаббуси билан ва москваликларнинг куч ва воситалари асосида «Дўстлик» турар жой комплекси бунёд этилмоқда. Ҳозир ана шу тўртта 20 қаватли уйнинг биттасида тошкентлик 75 оила уй тўйларини ўтказди. Биринчи Май арафасида, 30 апрель куни эса комплекснинг иккинчи уйи квартираларининг калитлари ўз эгалари қўлига топширилди.

Собиқ Асака майдонида, эски уйлар ўрнида комплекс қурилишининг бошланганига икки йилдан сал ошди. Ўтган вақт мобайнида бу ерда Москва шаҳридаги қурилиш ташкилотларининг 2 мингга яқин бунёдкори тер тўкди. Жумладан, «Мосспецмонолит», «Мосавтотранс», «Мосгазсантехмонтаж» трестлари ва бошқа коллективлар томонидан катта ҳажмдаги ишлар бажарилди. Шунингдек, комплекс қурилишида 11-«Висотстрой», 1-Пардозлаш, «Ташинжстрой» каби Тошкент шаҳридаги трестларнинг бунёдкорлари ҳам баракали меҳнат қилдилар. Ноқулай об-ҳаво қийинчиликларига қарамай, объектда қурилиш ишлари тез суръатларда олиб борилди. Бунда айниқса, комплексни Москва шаҳридан пешма-пеш келтирилаётган зарур қурилиш материаллари билан ўз вақтида таъминлаш, бунёдкорларнинг ўз зиммасидаги масъулиятни чуқур ҳис этишлари бундай ажойиб комплекснинг барвақт бунёд этилишида муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Комплекснинг биринчи корпусини топширилганига бир ойдан ошди. Бугун эса бу ерда яна бир байрам тантанаси. Бу кун истиқоматчиларнинг хотирасида узоқ сақланиб қолади. Тошкентлик 75 оилага кенг ва шинам квартираларнинг калитлари тантанали равишда топширилди. Ана шу муносабат билан бу ерда бўлиб ўтган митингда йиғилганлар қурувчиларнинг шаънига илиқ самимий ташаккур сўзларини изҳор этдилар, бу ажойиб байрам туҳфаси учун москвалик қурувчиларга миннатдорчилик билдирдилар. Шундан сўнг сўз «Главмосстрой»нинг «Мосжильстрой» тресги 220-қурилиш бошқармаси бошлиғи Г. Ф. Штаньковга берилди.

— Биз жуда хурсандмиз, — деди у. — Биринчи Май арафасида, белгиланган муддатда ўзбек қардошларимизга ўз совғамизни топширишга муваффақ бўлдик. Комплекснинг яна бир корпусини фойдаланишга топшириб, Акмал Икромов районининг жажжи гражданларини мамнун этмоқчимиз. Бу объект яъни, 320 ўринли янги болалар боғчаси Х. Ғофуров кўчасида бунёд этилмоқда. Ўзимизнинг интернационал бурчимизни бажара бориб, комплекснинг қолган иккита корпусини ва Ўрта Осиёда энг йирик бўлган «Китоблар дунёси» магазинини ҳам белгиланган муддатда фойдаланишга топширамиз.

Гулдурос қарсаклар остида лента қирқилади. Квартираларининг калитларини олган истиқоматчилар мамнун ҳолда ўз квартираларига киришади. Улар билан биз ҳам квартираларга йўл оламиз. Квартиралардан бирига кирдик. Кенг, ёруғ квартиранинг барча пардоз жиҳозлари киши кўзини қувонтиради. Ҳаммаси дид билан ишланган. Биз аста балконга чиқамиз. Кўз ўнгимизда шаҳарнинг улкан қиёфаси намоён бўлади.

Бу ердан ўша машъум Тошкент зилзиласидан сўнг москваликлар қурган кўплаб уйлар ҳам кўзга ташланади. Шубҳасиз, «Дўстлик» комплекси ва бу уйлар Ватанимиз қардош халқларининг абадий дўстлиги тимсоли бўлиб қолади.

Т. ТОШЕВ,
Э. ЗОҲИДОВ.

* * *

СУРАТЛАРДА: янги уй калитлари топширилмоқда; комплекснинг умумий кўриниши.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Ижодкорлар — пойтахт юбилейига

Пойтахтимизнинг маданият ходимлари, адабий жамоатчилиги, санъаткорлари ҳам Тошкентнинг 2000 йиллик тўйини муносиб кутиб олишга қатъий бел боғлашган. Улар Тошкентнинг барча меҳнат коллективлари сингари пойтахтимиз ҳаётидаги ана шу муҳим санага атаб ажойиб совғалар ҳозирлашмоқда. Рассомлар, театр ва кино ходимлари, бастакор ва хонандалар, адабиёт ва санъат аҳллари янги илҳом, куч ва ғайратга тўлиб-тошган ҳолда ижод қилишмоқда. Тошкентнинг 2000 йиллигига атаб китоблар ва ранг-баранг альбомлар чоп этилмоқда. Пойтахтнинг муҳим архитектура иншоотлари меъморчилик жиҳатидан безатилиб, шаҳар қиёфасига узукка кўз қўйгандек ярашиб тушадиган ҳайкаллар ва ёдгорликлар, монументаль ҳайкалтарошлик композициялари, янги кино ва саҳна асарлари яратилмоқда. Қуйидаги материалларда ана шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

САНЪАТКОРЛАР АРМУҒОНИ

Муқимий номидаги ўзбек Давлат музикали театри коллективи Тошкентнинг 2000 йиллигига атаб бир қатор янги асарларни саҳналаштирмоқда. Сарвар Азимовнинг «Юлдузлар жамоли» пьесаси, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Ҳамид Ғуломнинг «Тошкентликлар» романи асосида яратилаётган спектақллар шулар жумласидандир. Театр коллективи «Юлдузлар жамоли» спектаклини тез орада томошабинлар ҳукмига ҳавола этиш учун тайёргарлик кўрмоқда. Асарга композитор Сайфи Жалил музика басталаган.

Республикада хизмат кўрсатган артист Бахтиёр Ихтиёров саҳналаштираётган «Тошкентликлар» спектаклига эса композитор Манас Левиев музика ёзган. Бу асарлар Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи арафасида пойтахтимиз томошабинлари ва меҳмонлари эътиборига ҳавола этилади.

Бундан ташқари театр коллективи пойтахтимиз юбилейи муносабати билан кўпгина завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда ижодий учрашувлар, турли суҳбатлар ўтказмоқда.

КАРТИНАЛАРДА ТОШКЕНТ МАНЗАРАЛАРИ

Ўзбекистон ССР халқ рассомлари Н. Қўзибоев, М. Саидов, Қ. Башаров, СССР халқ рассоми Р. Аҳмедов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоблари Р. Чориев, Б. Бобоев, Н. Пак, Ж. Умарбеков ва бошқа бир қатор истеъдодли мўйқалам усталари Тошкентнинг 2000 йиллигига атаб яратаётган ранг-баранг картиналар Тошкентнинг ўтмиши ва бугунги қиёфаси манзараларини акс эттиради.

Республикамиз мўйқалам усталари яратаётган бу ранг-баранг картиналар юбилей кунларида Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва республика рассомлар союзи томонидан ташкил этиладиган «Тошкент тинчлик, қардошлик ва дўстлик шаҳри» республика кўргазмасида намойиш этилади. Бу кўргазмада портретлар, рангтасвир картиналаридан ташқари халқ амалий санъати асарлари ҳам кенг намойиш этилади.

Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи бадиий фонди корхоналари Тошкентнинг кўпчилик районларини бадиий жиҳатдан безаш бўйича эскиз лойиҳаларини тайёрлаб беришди. Тошкент амалий санъат комбинати эса юбилейга атаб совғабоп вазалар ҳозирламоқда. Бундан ташқари, шаҳар транспорти, умумий овқатланиш ва маиший хизмат корхоналарини, меҳмонхоналар, бозорлар, ҳайкалтарошлик композицияларини байрам руҳида безаш бўйича лойиҳалар тақдим этилмоқда.

Пойтахтимиздаги маданият масканларида, музейлар, кўпгина санъат даргоҳларида ҳам Тошкентнинг 2000 йиллигига атаб махсус экспозициялар, кўргазмалар ташкил этиляпти.
СУРАТДА: Тошкентдаги Амалий санъат музейи залларида.

ШОНЛИ САНАГА АТАЛГАН КИТОБЛАР

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти Тошкентнинг 2000 йиллигига атаб «Тошкент қўшиғи» номли тўпламни чоп этишга тайёрлади. Унда таниқли иттифоқ ва жаҳон шоирларининг Тошкент ҳақидаги шеърлари жамланган. Пойтахтимизда бўлиб ўтган Халқаро анжуманлар ҳақида санъатшунос журналист Ю. Черепановнинг «Нурли учрашувлар» китоби ҳам нашр этиляпти. Ундан жаҳон адабиёт, санъат, кино арбобларининг фикр-мулоҳазалари ўрин олган. Бундан ташқари, нашриёт юбилейга атаб турли ранг-баранг альбомлар ҳам тайёрламоқда.

«Ўзбекистон» нашриёти коллективи ҳам бир қатор янги брошюра, альбом, плакатларни юбилейга ажойиб совға сифатида тақдим этади. Авторлар коллективининг «Тошкент» рангли-суратли фотоальбоми ўзбек, рус, араб ва инглиз тилларида чоп этилади. Н. Корниловнинг рус тилидаги суратли очерклар тўплами, Т. Қодированинг ўзбек, рус, инглиз ва араб тилларида нашр этилаётган «В. И. Ленин номли майдон» сингари китоблари юбилей иштирокчилари ва меҳмонларига ажойиб совға бўлади.

ҚАРДОШЛИКНИ УЛУҒЛАБ

«Ўзбекфильм» киностудияси юбилейга атаб тайёрлаётган янги бадиий фильм Тошкент зилзиласи воқеалари, тошкентликларнинг жасорати ва матонати, СССР халқларининг қардошлик ёрдами ҳақида ҳикоя қилади.

Фильм сценарийсини Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзий, режиссёр Д. Салимов ва Н. Рогиновлар ёзишган. Картинага Дамир Салимов режиссёрлик қилмоқда.

Тошкентнинг 2000 йиллиги нишонланадиган кунларда юбилей иштирокчилари ва меҳмонлари эътиборига ҳавола этиладиган янги кинолента кўп миллатли совет халқлари бузилмас дўстлиги ва интернационализмнинг буюк қудратини тараннум этади.

ЯНГИ МУЗИКА АСАРЛАРИ

Республикамизнинг таниқли бастакор ва композиторлари Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига атаб янги музика асарлари яратишмоқда. Ўзбекистон ССР халқ артисти, композитор Икром Акбаров «Халқлар дўстлиги ҳақида» кантатасини, Ўзбекистон ССР халқ артисти, композитор Манас Левиев эса янги музикали драмасини ёзиб тугатишди.

Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти луареати Рашид Ҳамроев Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Барот Бойқобилов шеърига ёзилган «Тошкент ҳақида кантата» музикали асарини тугаллаш арафасида турибди.

Бундан ташқари, композитор ва бастакорлардан М. Бафоев, «Тошкент юбилейига ода», Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофоти лауреати М. Маҳмудов оратория ва кантата, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби М. Тожиев «Тошкент дўстлик шаҳри» кантатасини ёзишмоқда. Республикамизнинг бастакор ва композиторлари ана шу муҳим санага атаб янги куй ва қўшиқлар яратишмоқда, пойтахтнинг йирик ишлаб чиқариш коллективларида учрашувлар ва суҳбатлар ўтказишмоқда.

ВАТАН ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Ана шундай номланган янги бадиий-публицистик фильм фронтдан яраланиб қайтган каттақўрғонлик Ҳамид Самадов турли миллат болаларидан 13 кишини ўз хонадонига олиб келиб тарбиялагани ҳақида ҳикоя қилади.

Фильмни суратга олиш жараёнида унинг ижодкорлари қаҳрамонларини излаб ўн биринчи беш йиллик зарбдор қурилишларида, Қозоғистондаги совхоз директори, туркманистонлик агроном ҳузурларида, Ўзбекистон пахта далаларида бўлишди. Кекса солдат оила аъзолари бу пайтга келиб 120 кишига етган эди.

Ватан, халқлар дўстлиги туйғуларини улуғловчи ушбу янги фильм «Мосфильм» киностудиясида суратга олинди.

КИЧКИНТОЙЛАРНИНГ «ШУМ БОЛА»СИ

Тошкент ўйинчоқлар фабрикасида йил бошидан бери савдо тармоқларига чиқарилган буюмлар қарийб 4 миллион сўмликни ташкил этди. Корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари меҳнат интизомини мустаҳкамлаб, ишлаб чиқаришдаги мавжуд резервларни тинмай излаб, беш йилликнинг ўзак йилида меҳнатда ҳар вақтдагидан юқори натижаларга эришиш учун интилишаяпти.

Коллективда ойлик ва квартал топшириқларини муддатидан аввал адо этиш учун давом этаётган мусобақада А. Богуславский бошлиқ сув ўйинчоқлари ва Т. Жалилов бошлиқ қўғирчоқлар ясаш ва йиғиш цехи ишчилари намуна бўлишяпти. Бу цехларда биронта ҳам қолоқ ишчи йўқ. Ўнлаб меҳнат пешқадамларига шахсий тамға билан буюм тайёрлаш ҳуқуқи берилган.

Корхонада ҳар йили кичкинтойларга аталган буюмларнинг 15—20 та янги хилини тайёрлаш ўзлаштирилади. Бу йил ҳам шундай бўлаяпти. Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига атаб бир неча хил ўйинчоқлар тайёрланяпти. Шулардан энг ажойиби пластмассадан тайёрланган «Шум бола» қўғирчоғидир. Бу қўғирчоқнинг конструкторлар яратган тажриба намунаси кўпчиликка маъқул бўлди. У тез кунларда савдо тармоқларига чиқарилади.

Бундан ташқари корхонада самолётнинг иккита янги модели, «Қизил шапкача» қўғирчоғи ялпи ишлаб чиқариш учун тайёрланяпти.

ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ КОЛЛЕКТИВЛАРДА

СУРЪАТНИ СУСАЙТИРМАЙ

Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармасига қарашли 1-уйсозлик комбинати СССР 60 йиллиги шарафига ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиққан эди. Уйсозлар бу йил ҳам кўчма Қизил байроқни қўлдан бермаслик учун зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Айниқса, 1-пардозлаш бошқармаси коллективи комбинат эришаётган муваффақиятларга баракали ҳисса қўшиб келяпти.

Ҳозир уйсозлар шаҳарнинг Юнусобод, Сергели, Оқтепа каби йирик турар жой массивларида кўплаб шинам уйлар бунёд этяптилар. Бошқармадаги бригадалараро меҳнат беллашувида «Беш кунлик топшириқ — тўрт кунда» шиори остида ишлаб келаётган М. Каримов, Д. Илёсов, А. Сафин, С. Сулмишлар етакчилигидаги бригада коллективлари пешқадамлик қилишяпти.

Мазкур коллективлар комбинатда ва бошқармада биринчилар қатори москваликларнинг «Меҳнатга яраша шон-шараф!» ташаббусини қўллаб-қувватладилар.

Ўз коллективларида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, партиянинг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли амалга ошириш ва Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун катта ишларни амалга оширмоқдалар.

ИШЧИЛАР САФИГА

Тошкент трактор заводи, «Средазкабель» ва «Узбекхлопкомаш» бирлашмалари оталиққа олган Куйбишев район мактаблараро ишлаб чиқариш комбинатида ҳозирги кунда тўлиқ асбоб-ускуналар билан жиҳозланган 18 устахона ишлаб турибди. Бу ерда ёшлар слесарлик, токарлик, бинокорлик, чеварлик касбларини ўрганиш жараёнида завод ва бирлашмаларга запас қисмлар тайёрлаб бермоқдалар.

Бу йил 1700 ўғил-қиз ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат билан бирга эгаллаган касблари бўйича гувоҳномалар олдилар. Ёшлардан 1300 киши ишчилар сафига қўшилди.

«ПРАВДА» САҲИФАЛАРИДА

● МПЛА — Меҳнат партиясининг Раиси, Ангола Халқ Республикасининг Президенти Жозе Эдуарду душ Сантуш КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати таклифига биноан шу йил май ойининг ўрталарида дўстона амалий визит билан Совет Иттифоқига келади.

● «Фондлар самарадорлигини оширайлик» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

● Газетанинг «Ленин партиясининг қаҳрамонона йўли» сарлавҳали мақоласи РСДРП II съездининг 80 йиллигига бағишланган.

● Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, чет эллардан олинган телеграммалар, спорт хабарлари босилган.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ОСИЁДА ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Монголия пойтахти Улан-Баторда «Осиёда ва Тинч океани районида тинчлик ва хавфсизлик учун» мавзуида регионал конференция бўлиб ўтди. Унда 30 дан кўпроқ мамлакат ва бир қанча халқаро ташкилотларнинг вакиллари иштирок этдилар.

Конференция империализм ва реакция кучларининг айби билан жаҳонда сиёсий вазият кескинлашиб кетган шароитда ўтди. Шунинг учун ҳам инсоният олдида турган энг муҳим проблемалар ортиб бораётган ядро уруши хавфининг олдини олиш, Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш сингари масалалар конференция ишининг диққат марказида бўлди. Нотиқлар ҳозирги вақтда инсониятни термоядро уруши хавфидан халос этишдан ҳам кўра муҳимроқ вазифа йўқлигини таъкидладилар.

Конференция қатнашчилари ер юзи аҳолисининг ярмидан кўпроғи яшаётган Осиё қитъасида ядро уруши чиқишининг реал хавфи пайдо бўлаётганлигини уқтирдилар. Империалист урушқоқ доиралар агрессив кирдикорларни авж олдираётганлиги, АҚШнинг ҳарбий, шу жумладан ракета-ядро кучлари кўпайтирилаётганлиги ана шу хавфнинг вужудга келишига асосий сабаб бўлмоқда. Рейган маъмуриятининг «Осиё доктринаси» деб аталмиш доктринасига мувофиқ Америка қуролли кучлари бу регионда АҚШнинг машъум ҳаётий манфаатларини «ҳимоя» қилишга шай бўлиб турибди. АҚШ Тинч ва Ҳинд океанлари районларидаги бой табиий ресурсларни Америка монополиясининг қўшимчасига айлантиришга интилмоқда.

Америка империализми миллий озодлик ва социал тараққиёт кучларига қарши курашни авж олдириб, Осиёдаги давлатларни ўз стратегияси гирдобига тортиш, уларни ҳарбий харажатларни ошириш ва қурол-яроғларни телбаларча кўпайтириш йўлидан боришга кўндиришга жон-жаҳди билан уринмоқда. Япония бунинг яққол мисоли бўла олади. Япониядаги империалистик кучлар, деди шу мамлакатдан келган делегат ўз нутқида, ҳарбийлаштириш ҳамда АҚШ ва Жанубий Корея билан бир бўлиб Совет Иттифоқига, тинчлик ва социализмга қарши ҳарбий блок тузиш сиёсатини кучайтирмоқда.

Конференция иштирокчилари Яқин Шарқ, Жануби-шарқий Осиё ва бошқа районлардаги халқларнинг ўз мустақиллиги ва миллий манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида олиб бораётган адолатли кураши билан қизғин бирдамликларини билдирдилар. Улар Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг халқаро кескинликни юмшатиш манфаатларини кўзловчи ташқи сиёсий ташаббусларини тўла қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидладилар. Конференция қатнашчилари якунловчи декларация, барча ядровий давлатларга мурожаат қабул қилдилар.

Конференция Осиёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, ядро уруши хавфининг олдини олиш ва инсоннинг энг муҳим ҳуқуқи — унинг яшаш ҳуқуқини ҳимоя қилиш ишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилади. Улан-Батордаги анжуман Прагада июнь ойида «Тинчлик ва ҳаёт учун, ядро урушига қарши» шиори остида ўтказиладиган жаҳон ассамблеясига тайёргарлик кўришда ҳам муҳим босқич бўлиб қолади.

М. ЯКОВЛЕВ,
ТАСС шарҳчиси.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ТАШАББУСКОРЛАР

Ташаббус аввало бир кишининг кўнглида уйғонади. У қалбида жўш урган фидойилик ва ватанпарварлик ҳиссини яқин дўстларига ёзади. Худди ана шундан сўнг, баҳс ва мунозаралар бошланади: кимдир ташаббускор фикрини қизғин қўллаб-қувватлайди, бошқа биров иккиланади. «Тинчгина аравангни тортиб юраверсанг-чи, нима, қаҳрамон бўлмоқчимисан?» дегувчилар ҳам топилади. Албатта, тор фикр юритувчи кимсалар четга чиқиб (ҳаёт қонуни шундай) қолаверади. Аммо ташаббускорни бошқа бир нарса, яъни ўзи назарда тутганчалик меҳнат унумдорлигига эришишга қайси манбаларга суянмоқлик қийнайди. Маслакдош дўстлари унинг атрофига янада жипс келишади ва яна баҳс... баҳс... Шу тариқа автокорхонанинг электр нури билан ёритилган устахонасидами ё машина кабинасидами, хуллас, қайноқ меҳнат жараёнида юзага келган «баҳс» корхона партия ташкилоти секретари ва директор кабинетигача етиб боради. Худду шу ерда янги меҳнат ғояси ҳаётга йўлланма олади.

Марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестига қарашли 103-автокорхона директори Жўра Умаралиевнинг хизмат кабинети эшиги ҳар хил йўсинда очилади: оҳиста, жуда оҳиста ва дадил. Эшик шитоб билан очилиб, остонада ишчиларнинг забардаст елкаси пайдо бўлдими, демак, қандайдир муҳим янгилик бор. Ҳали коллективда меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг янги бригада формаси оммалашмаган кезда эшик худди шу йўсинда очилган ва кабинетга ҳайдовчилардан В. Харковский, О. Орипов, Б. Ваҳобов, А. Асқаров ва М. Шеваревлар кириб келиб, бригада формаси асосида меҳнат қилиш истагини билдиришган эди. Қизиғи шундаки, бу ишчиларнинг ҳар бири ойлик юк ташиш нормаларини ошиғи билан адо этиб келган. Маошлари ҳам бошқаларникига нисбатан кўп. Бригада формасига ўтиш эса, қолоқ ишчини ҳам ёнга тортиш, керак бўлса ўша нўноқ ишчининг «эпсиз»лиги туфайли бригада плани бажарилмай қолиб, оқибатда, «шахсий чўнтак»ка яхшигина таъсир этиш эҳтимоли бор. Буни улар биларди. Фақат бу ҳолатга тор нуқтаи назар билан қарашмади. Ташаббускорлик, ижодкорлик руҳи билан меҳнатнинг бу формаси истиқболини олдиндан кўра билишганди. Шу тариқа, автокорхонанинг бир қатор бригадалари янги меҳнат методи асосида ишга киришдилар. Кўп ўтмай бу янгилик ўз самарасини берди. Ўн биринчи беш йилликнинг икки йиллик плани 1982 йилнинг 1 ноябридаёқ адо этилди.

Шу йилнинг бошида А. Асқаров, Т. Бозорбоев, М. Шеварев, В. Харковский ва П. Суслов сингари ҳайдовчилар яна янги ташаббусни кўтариб чиқдилар. Улар Тошкентнинг 2000 йиллигига қадар ўн биринчи беш йилликнинг уч йиллик, О. Орипов ва Б. Ваҳобов эса тўрт йиллик топшириғини адо этишга сўз бердилар. Шунингдек, автохўжалик ҳайдовчилари пойтахт шаҳрида юбилей шарафига атаб барпо этилаётган объектлар қурилишига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда, район территориясини ободонлаштириш ишларига кўмак бермоқда.

Хўш, ташаббускорлар қайси манбаларга суяниб бу муваффақиятларга эришдилар? Автомашинадан тўла фойдаланиш, техникани авайлаб-асраш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, авариясиз ишлаш орқали ана шундай юқори кўрсаткичлар қўлга киритилди. Ана шу резервлар ҳамда ремонт муддатларини қисқартириш эвазига тежалган вақт ҳисобига минглаб тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб бериш мумкинлигини исбот қилдилар. Яқинда улар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестининг барча ҳайдовчиларига қарата мурожаатнома қабул қилиб, йўл ҳаракати ҳодисаларига барҳам бериш, ички имкониятлардан тўла фойдаланиш, ҳамда Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган социалистик мусобақага актив қўшилишга чақирдилар. Корхонадаги барча ҳайдовчилар ташаббускорларнинг издошлари бўлиб майдонга чиқдилар.

Корхона коллективи дала меҳнаткашларини ҳам унутганлари йўқ. Жиззах областининг Мирзачўл районидаги «Тошкент» совхози ишчиларига оталиқ ёрдамини кўрсатаётган корхона аҳли деҳқонларга дала техникаларини ремонт қилишда ёрдам бермоқда ва уларга йил давомида 5 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар жўнатиш мўлжалланган. Шуни қувонч билан таъкидламоқ кераки, тажрибали ишчиларга эргашган комсомол ёшлар ҳам янги ташаббуслар билан майдонга чиқмоқдалар. Яқинда Ф. Йўлдошев, Б. Хўжаев, А. Тожибоев, А. Йўлдошев, жами саккиз комсомол барча автохўжалик ёшларига қарата мурожаатнома қабул қилиб, Тошкентнинг 2000 йиллиги шарафига меҳнат отпускаларини пахта далаларида ўтказишга чақирдилар.

Корхона маъмурияти ташаббускорларни доимо қўллаб-қувватламоқда. Шунинг учун ҳам коллектив трестда илғор ҳисобланади.

Н. НОРҚОБИЛОВ.

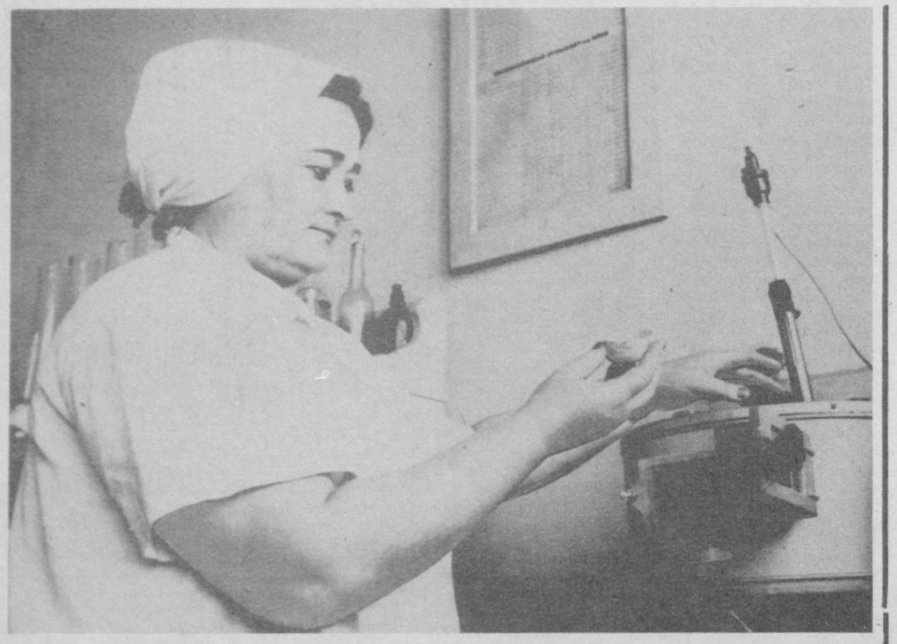

«Ташкентхлеб» бирлашмасининг 3-нон заводи коллективи шаҳримиз аҳолисини сифатли нон маҳсулотлари билан таъминлаш йўлида самарали меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг лаборатория хизматчиси К. Мансурова иш устида.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

ДЕПУТАТ ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

МАҚСАД САРИ ИНТИЛИБ

Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси тикув цехи тикувчиси, Тошкент шаҳар Совети депутати Умида Муҳитдинова ўзи ишлаётган цех ишчилари ўртасидагина эмас, балки фабрикада ҳам эътибор қозонаётганлардан бири ҳисобланади. Тикувчиликка бўлган ҳавас уни шу фабрикага етаклаб келган. Бу ҳаваснинг уйғонишига шу фабрикада ишловчи опаси Мунира Мираҳмедова сабабчи бўлган.

Эндиликда илғорлар сафида бораётган пешқадам тикувчи Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олиш иштиёқида ишлаяпти. У тикиб бераётган «Зумрад», «Гулжамол», «Қизил шапкача», «Чебурашка», «Айиқча» каби совға буюмлари, қўғирчоқлар харидорларга манзур бўляпти.

Пешқадам тикувчидан ўрнак олаётган ҳамкасблари ВЛКСМ аъзолари Мафура Мусаева, Заҳро Пўлатова, опа-сингил Гулчеҳра ва Дилфуза Зуфаровалар ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ғайрат кўрсатишяпти. Улар ишлаб чиқараётган буюмлар аъло сифати билан ажралиб туради.

Халқ депутати Умида Муҳитдинова ойлик, квартал планларини 120—140 процентдан бажариб, шу кунларда вақтдан ўзган ҳолда меҳнат қилмоқда. Тошкентнинг 2000 йиллиги байрамигача йиллик планни бажариш унинг эзгу мақсадидир.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

Рая Атанасопулу узоқ йиллардан бери Тошкент трикотаж бирлашмасининг 2-тўқув цехида ишлаб келади. Коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номга эга бўлган бу тикувчи-мотористка смена топшириқларини ҳамиша ортиғи билан адо этиб ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«Савдо қоидасини менсишмаяпти»

Шу сарлавҳа остида босилган хабарда мева-сабзавот савдосидаги нуқсонлар тўғрисида сўз юритилган эди. Мақолага «Ташплодоовощ» бирлашмаси Киров улгуржи-чакана савдо идораси директори Н. Юнусовдан жавоб олинди.

Унинг хабар қилишича, мақола барча магазинлар, омборлар мудирлари ва аппаратнинг масъул ходимлари иштирокидаги ишлаб чиқариш кенгашида муҳокама этилган.

15 февралда чиқарилган 13-буйруқ билан 1-магазин мудири Т. Жўраева ва 16-магазин мудири С. Маркосянга виговор эълон қилинди ҳамда бир ойлик маошлари миқдорида пул жаримаси солинди.

«Ишчи ошхоналаридаги ғовлар»

Газетамизнинг 18 февраль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган хабарда Бешёғоч бозоридаги 1-кафеда сотилаётган кофенинг сифатсизлиги тўғрисида сўз юритилган эди. Ана шу мақолага Чилонзор ошхоналар тресги директори И. Алимовдан жавоб олинди.

Мақолада баён этилган фактлар рўй берган, дейилади жавобда. Шу муносабат билан ошхона мудирлари иштирокида трест Советининг кенгайтирилган мажлиси ўтказилиб, нуқсонларга йўл қўйилган ошхоналар иши қаттиқ танқид қилинди. Советнинг қарорига биноан трест бўйича буйруқ чиқарилиб ошпаз-бригадир А. Низомхоновга виговор эълон қилинди.

Масъулият унутилгач...

(ХАТЛАРДАН САТРЛАР)

Шаҳримизда ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ойлиги давом этмоқда. Шу кунларда жуда катта ишлар амалга оширилмоқда. Афсуски, ободончилик ҳамма жойда ҳам бир хилда олиб борилягти, деб бўлмайди. Оқшомхонлардан келаётган хатлар бунга гувоҳлик беради. Қуйида мактублардан сатрлар келтирамиз.

Ҳамза районидаги «Радость» кўчаси мана неча йилдирки, қаровсиз ҳолда ётибди. Лекин район ободонлаштириш бошқармаси раҳбарлари кўчани тузатиб, асфальтлаштиришни хаёлларига келтиришмаяпти.

Н. РИХСИЕВ,
хизматчи.

●

Куйбишев районидаги «Транспортная» кўчасининг ўта қаровсизлиги туфайли, бу кўчадан бир ўтган одам иккинчи бор кирмасам дейди. Район ободонлаштириш бошқармаси раҳбарлари эса умуман бу кўчага яқин йўлашмайди. Натижада кўча қишда лой, ёзда чанг бўлиб ётади.

Ш. ЁРМАТОВ,
санъаткор.

●

Шаҳримиз кўчаларида бунёд этилаётган Кисловодск типидаги бекатларни кўриб, беихтиёр кўзимиз қувонади. Аммо Октябрь район ободонлаштириш бошқармаси раҳбарлари бекатлар ишига панжа орасидан қарашмоқда. Масалан, Абай кўчасидаги 14-поликлиника қаршисида жойлашган троллейбус бекати соябонсиз, ўриндиқсиз «хароб» кўринишга эга. Бунинг устига бекат тозаланмайди.

М. ОТАЖОНОВ,
пенсионер.

●

Қорақамиш массивидаги «Ғалабанинг 30 йиллиги» маҳалласида, мана ўн йилдирки, симёғочлар қуруқ савлат тўкиб турибди. Аҳоли чироқ ўрнатиб беришни сўраб тегишли ташкилотларга бир неча бор мурожаат қилган бўлса-да, ҳанузгача чироқлар ўрнатилмаган. Натижада, кишилар қоронғуда юришга мажбур бўлмоқда. Шаҳар кўчаларини ёритиш идораси раҳбарлари бу ҳолга бефарқ қараб келишмоқда.

З. МАҚСУДОВ,
хизматчи.

●

Чилонзор кўчасидаги 7-турар жой биноси ёнидаги троллейбус ва автобус бекатлари доимо қаровсиз. Шунингдек, кўча ёқасидаги ариқ чиқиндиларга тўла. Лекин бу ҳол Чилонзор район ободонлаштириш бошқармаси раҳбарларини ташвишга солмаяпти.

А. АЗИМОВ,
пенсионер.

●

Акмал Икромов районидаги 56-турар жой биноларидан фойдаланиш идорасига қарашли 3, 4, 5, 6-уйлар атрофида болалар майдончаси ташкил этилмаган. Аҳоли бир неча бор мурожаат қилган бўлса-да, 56-турар жой биноларидан фойдаланиш идораси раҳбарлари болалар майдончаси ташкил этиш, уларни керакли жиҳозлар билан таъминлаш ҳақида қайғуришмаяпти.

Бундан ташқари Зиё Саид кўчаса жуда қаровсиз ҳолда. 1982 йил декабрь ойида бу кўчадан канализация ўтказилган эди. Ана ўшандан буён кўча юзи ремонт талаб бўлиб ётибди.

Ш. ФОЗИЛОВ,
хизматчи.

●

Акмал Икромов районидаги «Муносабат» кўчасида истиқомат қилувчилар чироқнинг тез-тез ўчишидан жуда хунобда. Улар бу тўғрида район электр тармоқлари корхонаси раҳбарларига бир неча бор мурожаат қилишган бўлса-да, лекин ҳеч қандай ўзгариш бўлмаяпти.

А. АКБАРХЎЖАЕВ.

РЕДАКЦИЯДАН: Газетхонларнинг хатларидан шу нарса кўриниб турибдики, баъзи мутасадди раҳбарларнинг совуққонлиги туфайли аллақачон ҳал этилиши лозим бўлган арзимаган камчиликлар ҳанузгача тузатилмай, шаҳримиз ҳуснига доғ бўлиб тушмоқда. Редакция Октябрь, Куйбишев, Акмал Икромов, Чилонзор, Сергели районлари ободонлаштириш бошқармаси, Акмал Икромов район уй-жой ишлаб чиқариш эксплуатация тресги, шаҳар кўчаларини ёритиш идораси ҳамда шаҳар электр тармоқлари корхонаси раҳбарларидан оқшомхонлар хатида келтирилган камчиликларни бартараф этишга қаратилган аниқ жавоб кутади!

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Жаҳон шаҳарлари ва пойтахтларида

ПАРИЖ. Парижда уй-жой танглиги мисли кўрилмаган даражага етганлиги Франция пойтахтида социал-иқтисодий проблемалар ҳаддан ташқари кескинлашганлигининг бевосита оқибатидир. Париждаги уй-жой фондини текширган махсус комиссиянинг бу ерда эълон қилинган доклади муаллифлари шундай хулосага келдилар.

Ҳужжатда таъкидлаб ўтилганидек, маҳаллий маъмурлар Парижда «социал уй-жойлар» деб аталган уйлар қуришни, яъни ўрта-миёна ижара ҳақи тўланадиган уйлар барпо этишни бир неча йилдан буён атайлаб камайтирмоқдалар. 1948 йилда бундай квартиралар пойтахтдаги уй-жой фондининг учдан икки қисмини ташкил этган бўлса, ҳозирги вақтда эса олтидан бир қисмига зўрға етади. Бир йил ичида шундай квартиралар сони ўрта ҳисобда 20 мингта камаймоқда.

Бундан ташқари, пойтахт маъмурлари ҳар йили хусусий уй эгаларига ўзига мансуб бўлган 600 га яқин турар жой биноларини сотмоқда. Чайқовчилар маъмурларнинг бепарволигидан фойдаланиб, ҳар йили Парижда 13 мингга яқин квартирани сотиб олиб, уларнинг ижара ҳақини ўрта ҳисобда уч баравар кўпайтирмоқдалар.

Уй-жойлар ва ер участкалари билан чайқовчилик қилишни аслида рағбатлантираётган шаҳар маъмурларининг бундай сиёсати шунга олиб келдики, кейинги йигирма йил мобайнида Парижда яшаётган ишчи ва хизматчилар оилаларининг сони деярли икки баравар камайиб кетди. Шу давр ичида пойтахт аҳолисининг умумий сони 600 кишига камайиб, ҳозир 2 миллион 168 минг кишини ташкил этади.

Ҳозирги вақтда Парижда меҳнаткашларнинг оилалари ижарага олишга қурби етадиган атиги 200 мингта квартира қолди. Бу квартираларнинг аксарияти ҳеч қандай замонавий қулайликлари бўлмаган эски биноларда жойлашган.

* * *

ЖЕНЕВА. Бу ерда бўлиб ўтган сайловда Швейцария меҳнат партияси (ШМП)нинг таниқли арбоби Роже Даффлон яна Женева шаҳри маъмурий кенгаши (муниципалитетнинг ижро этувчи органи) аъзоси қилиб сайланди.

Ишчи оиласидан чиққан бинокор-ишчи, ШМП асосчиларидан бири бўлган коммунист Даффлон кўп йиллардан буён Женева маъмурий кенгашига сайланиб келмоқда, 1980 йилда эса у шаҳар мэри қилиб сайланган эди.

* * *

БРЮССЕЛЬ. Темирйўл ишчиларидан 150 дан кўпроқ киши Баутерс шаҳри яқинида Брюссель-Льеж темирйўлини тўсди. Бельгиянинг асосий транспорт магистралларидан бирида поездлар қатнови тўхтаб қолди. Намойишчилар маъмуриятдан темирйўлчиларни яна ишдан бўшатиш ҳақидаги қарорини бекор этишини талаб қилмоқдалар.

* * *

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Ғарбий Берлин савдо, банклар ва страхование компаниялари хизматчилари касаба союзи конференциясининг делегатлари урушга қарши оммавий намойишларда касаба союзларининг актив қатнашишини, кескинликни юмшатиш сиёсатининг давом эттирилишини, Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ядро қуролини Ғарбий Европада жойлаштиришдан воз кечиш лозимлигини ёқлаб чиқдилар.

Конференция иштирокчилари «тинчлик ва қуролсизланиш масалалари шаҳар саноат корхоналарида муҳокама қилиниши лозимлигини, тинчликни ҳимоя қилиш ҳаракати эса янада кенг қулоч ёзиши кераклигини» айтдилар.

Улар корхона эгаларининг иш жойларини тугатишга қаратилган сиёсатига қарши норозилик изҳор этдилар. Бу эса шаҳар аҳолиси ўртасида ишсизларнинг мисли кўрилмаган даражада кўпайиб кетишига сабаб бўлди.

* * *

ОТТАВА. Ньюфаунленд вилояти ҳукуматининг янги меҳнат шартномасини ўқитувчиларга мажбуран қабул қилдириш ниятига қарши норозилик изҳор этмоқ учун ўқитувчилардан салкам 5 минг киши Канададаги шу вилоят маъмурий маркази — Сент-Жонс кўчаларига чиқди. Шу шартнома маориф ходимларининг иш ҳақини камайтиришни ва меҳнат шароитларини анча ёмонлаштиришни кўзда тутади.

Ўқитувчилар битимни рад этганларидан кейин маъмурлар вилоятдаги деярли ҳамма мактабларда машғулотлар тўхтатилганини эълон қилдилар.

СОВЕТ ЭКСПОНАТЛАРИГА — ОЛИЙ МУКОФОТ

БРНО. Чехословакиянинг Брно шаҳрида ўз ишини тугатган халқ истеъмоли моллари анъанавий халқаро ярмаркаси жаҳондаги турли мамлакатларнинг иқтисодий ютуқлари, амалий алоқалари ва ҳамкорлигининг катта кўриги бўлиб қолди.

37 мамлакатнинг қарийб 800 та фирмаси иштирок этган ярмарка павильонларида 120 мингдан зиёд киши бўлди. Совет Иттифоқи ярмарканинг энг катта чет эллик иштирокчисидир. Белоруссия ССР алоҳида экспозицияни намойиш этди.

Чехословакия ташкилотчилари экспонатларни кўрсатиш ва савдо-сотиқ музокаралари олиб бориш учун ярмарка қатнашчиларига яхши шароит вужудга келтириш мақсадида ҳамма ишни қилдилар. Халқаро кўрик ишлаган кунларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш соҳасида мутахассисларнинг конференция ва семинарлари, интермода халқаро кўриги ҳам уюштирилди.

Энг яхши товарлар фахрий медаллар ва дипломлар билан тақдирланди. Брнода совет экспонатларига тўртта олий мукофот берилди.

Ярмарка вақтида турли товарларни етказиб бериш юзасидан кўпдан-кўп битимлар тузилди. Масалан чехословакиялик шериклар Совет Иттифоқига чарм-галантерея буюмларини, машҳур чех безак-тақинчоқларини ва бошқа товарларни етказиб беради. СССР ҳам ўз навбатида рангли телевизорларни, ўйинчоқлар ва халқ ҳунармандчилиги буюмларини ЧССРга экспорт қилади.

МУҲИМ ПРОБЛЕМА

Марказий автомобиль магистралларининг машиналар билан ҳаддан ташқари тўлиб кетганлиги, транспортнинг тиғиз пайтида машиналарнинг тирбанд бўлиб қолиши — жаҳондаги барча йирик шаҳарлар учун умумий проблемадир. Венгрия мутахассислари Будапештнинг асосий кўчалари ва проспектларини транзит автотранспортдан бўшатиб, ана шу масалани ҳал этиш ниятидадирлар. Улар халқа йўл қуриш лойиҳасини тайёрладилар. Бу йўл транзит автомобиль эгаларига кўп вақт сарфламай, пойтахтни айланиб ўтиш имконини беради.

Венгрияда автомагистралларнинг тармоқларини ривожлантиришга йил сайин кўпроқ эътибор берилмоқда. Ҳозирги вақтда бундай йўлларнинг умумий узунлиги 30 минг километрдан ошади.

ҚУРИЛИШ ЛОЙИҲАСИ

Синьхуа агентлигининг хабар беришича, КХР давлат кенгаши Ян Цзи дарёсининг сувини Цзянсу вилоятининг қурғоқчил шимолий районларига ва Шаньдун вилоятининг жанубий қисмига оқизиш соҳасидаги ишларнинг биринчи навбати объектлари қурилишининг лойиҳасини маъқуллади.

Лойиҳага кўра, Хитойдаги мана шу энг катта дарё унинг қуйи оқимидаги сув танқислигидан қийналаётган вилоятлардаги бир қанча районлар саноати ва қишлоқ хўжалиги аҳволини яхшилаш учун мазкур дарёдан фойдаланиш вазифаси қўйилади.

Рейган маъмурияти Сальвадорда ҳарбий аралашувни кучайтирмоқда ва шу мақсадда реакцион диктатурага ҳарбий ёрдамни кенгайтиришни мўлжалламоқда. АҚШ бу йил хунтага қўшимча 110 миллион доллар беради.

Террордан ўзини ҳимоя қилиш учун ўн минглаб сальвадорликлар ўз она-Ватанларини тарк этишга ва қўшни мамлакатларда бошпана излашга мажбур бўлмоқдалар.

СУРАТДА: сальвадорлик қочоқлар лагерида.

Камера пресс—ТАСС фотоси.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

Румыния пойтахтини шимол томондан қадимги боғларда жойлашган қўлбола кўлларнинг хушманзара каскади ўраб олган. Бу — Бухарест аҳолисининг севимли дам олиш жойидир. Энди сув омборларининг гидроэнергиясидан шаҳарнинг бир қанча районларини ёритиш учун ҳам фойдаланиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Херуэстрэу ва Петрикани кўллари тўғонларида микрогидроаккумуляция қиладиган иккита электр станция қуриб битказилди. Бу электр станцияларнинг ҳар бири 500 та квартирани ёритиш учун етарли миқдорда электр энергия ҳосил қиладиган бўлади.

* * *

Ҳозирги вақтда Ғарбий Берлиндаги мактаб таълими системаси маъмурлар ўтказаётган социал эҳтиёжлар учун харажатларни қисқартириш сиёсати сабабли жиддий қийинчиликларни бошдан кечирмоқда. Ҳатто расмий маълумотларга кўра, шаҳарда салкам 1.500 ишсиз ўқитувчи бор. Ўқитувчилар ва илмий ходимлар касаба союзининг фикрича, шаҳар сенатининг (бу ерда христиан-демократик иттифоқи йирик буржуазия партияси асосий роль ўйнамоқда) бундай сиёсати давом этадиган бўлса 1985 йилга бориб ишдан маҳрум бўлган ўқитувчилар сони камида 5.000 кишига етиб қолади.

* * *

Франция пойтахтида катта ўғирлик содир бўлди. Ўғрилар ертўла орқали қимматбаҳо нарсалар сақланган заргарлик фабрикасининг ички хоналарига ўтишган. Фабриканинг зирҳланган сейфлари ва пўлат шкафларидан жами қиймати 4 миллион франк бўлган кўплаб заргарлик буюмлари ва қимматбаҳо металлар ўғирланган.

* * *

Япониянинг Мусасино шаҳридаги демократик ва жамоат ташкилотлари Япония ҳукмрон либерал-демократик партияси — (ЛДП)нинг мамлакат конституциясининг тинчлик ҳақидаги моддаларини қайта кўриб чиқишга қаратилган йўлига қарши кураш ойлигини эълон қилдилар.

ЛДП раҳбарлари асосий қонунни қайта кўриб чиқиш билан шуғулланувчи махсус комиссияни ҳозирдаёқ тузиб қўйишди. Ҳолбуки, жамоатчилик билан қилинган савол-жавобларга кўра, японларнинг учдан икки қисмидан кўпроғи конституциядаги тинчликка оид моддаларни қайта кўриб чиқиш йўлидаги уринишларга қарши норозилик билдирмоқда.

Энергетика ривожланмоқда

«Белхатув»нинг келажаги порлоқ. У келгусида Польшадаги энг кучли электростанцияларидан бири бўлиб қолади. Қуввати 4320 мегаваттга етади.

Иссиқлик электр станциясини жиҳозлаш ишига Польша корхоналари Карол Сверчевский номли механика заводи ва Вроцлав заводларидан ташқари СССР ҳам қатнашмоқда. Бу ердан «Белхатув» учун юксак қувватли трансформаторлар юборилягти.

Ўтган йили бу ерда кўмир қазиб олиш ишлари бошланди. Биринчи марта 19 та 360 мегаваттли станция блокларидан бири ишга туширилди. Яқинда «Белхатув»нинг иккинчи агрегати ҳам фойдаланишга топширилди.

ЎЛМАС СИЙМОЛАРИМИЗ

ЕР ОСТИ ТАРИХИНИНГ БИЛИМДОНИ

БИРИНЧИ ЎЗБЕК АРХЕОЛОГИ — УСТОЗИМ ЯҲЁ ҒУЛОМОВНИ ХОТИРЛАБ

Буюк ақл кишилари билан мулоқотда бўлиш, уларнинг илм-фан соҳасидаги сарчашмасидан баҳра олиш, инсонийлик фазилатларини ўрганиш қалбга лаззат, руҳга қувват беради. Мен устозим Яҳё Ғуломович билан ўлкамиз бўйлаб археологик тадқиқотлар олиб борилган дастлабки йилларни хотирлайман. Шунда беихтиёр Луқмони Ҳаким тўғрисидаги ривоят эсимга тушади. Унда ҳикоя қилинишича, Луқмон дала-даштларни кезганда табиатдаги ҳамма ўт-гиёҳлар қандай дард хасталикка даво бўлишларини унга сўзлар эканлар. Ўша кезлари Яҳё ака билан бирга ишлаган пайтларимда, назаримда, барча археологик обидалар ер илмининг Луқмони — Яҳё акага ўтмишдан ҳикоя қилаётгандек бўларди. Буни фақат менгина эмас, экспедициямизда қатнашаётган кўпчилик ёш мутахассислар, айниқса қазувчи-ишчилар ҳам ҳис қилишарди. Чунки Яҳё ака ҳар бир археологик ёдгорлик (тепа)ни ўрганишга киришар экан, ундан нималар кавлаб очилишини аввалдан билгандек иш режасини тузарди, унинг ҳар бир квадрат метрини ниҳоятда эҳтиётлик ва синчковлик билан қавлаб очтирарди. Шунинг учун ҳам ҳар галги тадқиқотларимиз янги-янги кашфиётлар билан якунланарди. Яҳё ака иш услубининг пухталиги, режасининг аниқлиги, тадқиқотларининг сермаҳсуллиги тўғрисида кексароқ қазувчи-ишчилардан Эшпўлат оғанинг айтган ҳикоянамо гаплари ҳали-ҳали ёдимда.

1956 йил, сентябрь ойининг бошлари эди. Яҳё ака раҳбарлигидаги экспедициямиз Бухородан 50 километрча шимоли-ғарбда, ҳозирги Газли йўлига яқин Қизилқумнинг Дашти Урганжий деб аталган қисмида, сўнгги антик давр (милоднинг III—IV асрлари)га мансуб ва маҳаллий аҳоли ўртасида Қизилқир номи билан машҳур бўлган ёдгорликни қазиётган эди. Тушки овқат пайти. Эндигина бўй ола бошлаган ёш саксовулларнинг ола-чалпоқ соясида тўп-тўп бўлиб қазувчи-ишчилар чой ичишиб ўтиришарди. Саксовулларнинг остида тўпланган қумликка ёнбошлаб олган Эшпўлат оға атрофига қазиш ишларида эндигина қатнаша бошлаган Раҳимбой, Ширинбой, Тўрамурод, Абиш оға ҳамда томоша қилишга келган Жалғасбува, хотин-халажларни тўплаб, Қизилқирни Яҳё ака томонидан қандай қилиб ковлаб очилиши тўғрисида ҳикоя қиларди:

— Биласизларми, Яҳё Ғуломовнинг антиқа дурбини бор. Тошкентда туриб ўша дурбиндан қарайди-да, сўнгра ўша ерга бориб қазийди. Бу инженер, бу топқир олим шу ердан том чиқади деса, том, тош чиқади деса, тош; агар олтин деса, олтин чиқади.

Дарҳақиқат Эшпўлат оғанинг бу ҳикоянамо гапида жон бор эди. Чунки Яҳё Ғуломов даставвал Қизилқирга 1953 йилда келиб, қазиш ишларини бошлаш мақсадида маҳаллий аҳолини ишга таклиф этган, ўша вақтда биринчилардан бўлиб Эшпўлат оға келган эди.

Яҳё акага қараб:

— Инженер, биз бу ерда қандай юмушни бажарамиз! — деб сўраганида, Яҳё ака унга, мана бу ясси тепани ковлаймиз, — деб жавоб берганди. Эшпўлат оға ҳайрон бўлиб: — бу тоғ бўлмаса, уни ковлаб кон қидирсанг, остида булоғи бўлмаса, сув чиқариб бу даштни суғорсанг, усти майда қизил шағал билан қопланган бу қирчадан нима ҳам чиқарди, — деганди. Шунда: Яҳё ака: — Бу яссигина тепаликнинг остида том бор, — деб жавоб берган. Буни қарангки, қазиш ишларининг иккинчи куниёқ эни икки метрли, тўрт томонга йўналган қалин деворлар очилди. Қазиш мавсумининг охирига борганда ясси тепанинг марказида эни ҳам, бўйи ҳам тўққиз метрли, чор атрофида супалари бор, квадрат шаклдаги зал, унинг тўрт томони, эни қарийб уч метр, бўйи ўн тўрт метрли узун йўлкалар билан ўралган, дарвозахонаси ғуломгардишли каттагина қўрғоннинг қолдиғи очилган эди.

Кеч куз кириб, салқин тушиб қолгани сабабли Қизилқирдаги қазиш ишлари тўхтатиладиган бўлади. Шундан аввал ёдгорликнинг маданий қатламининг қалинлигини аниқлаш мақсадида Яҳё ака археологлардан Турсун Аъзамхўжаев ва Владимир Анатольевич Нильсенларга Қизилқирдаги ёдгорликнинг марказий қисмида шурф қазиш учун жой кўрсатади, ўзи эса Бухоронинг Қоракўл районида, Замонбобо деган ерда олиб борилаётган қазишлардан хабар олишга жўнаб кетади. Шу пайт Қизилқирда ковланаётган шурф остидан кучли ёнғинда ҳосил бўлган кул ва қулаган пахса девор остидан бир аёлнинг скелети чиқиб қолади. Унинг бўйин қисмида беш шода марварид ва уч дона олтин маржон, кўкрак ва илк қисмларида 78 та тилла тақинчоқлар бўлиб, бу қимматбаҳо топилмалар Яҳё ака белгилаб берган жойда қазиш ишлари олиб бораётган Эшпўлат оға ва унинг ён-веридагиларни ҳайратга солган эди.

Мана шундай воқеаларнинг гувоҳи бўлган ўша пайтларда менда ҳам, ёш ҳамкасбларимда ҳам Яҳё Ғуломовнинг археологик тадқиқотлари ва моддий маданият обидаларига бўлган муносабати Луқмоннинг доривор ўсимликлар билан бўлган мулоқотига қарийб ўхшаб кетгандек туюлар эди. Бу «луқмонлик» шубҳасиз «афсонавий» бўлмай, у аввал Яҳё Ғуломовдаги аждодлардан қолган моддий маданиятни ўрганишга бўлган зўр қизиқиш, бу борада муҳаббат билан олиб борилган машаққатли, тинимсиз изланишлар, қолаверса кўп йиллар давомида археологик тадқиқотлардан тўпланган улкан тажрибанинг самараси эди. Мана шундай меҳнат, бой тажриба, ўз касбига бағоят берилган «луқмонларни», албатта, ҳар бир касб соҳиблари орасида ҳамма вақт учратиш мумкин.

Дарҳақиқат касбга бўлган муҳаббат, ҳалол меҳнат ва ўз мутахассислигида орттирилган тажрибада ҳиссалат катта экан. Биргина Яҳё Ғуломовнинг қарийб 20 йил (1933—1950 йиллар) давомида қадимги Хоразм ерларида машҳур археолог Сергей Павлович Толстов билан ҳамкорликда олиб борган археологик тадқиқотларида тўпланган салмоқли тажрибаси 50—60-йилларда Бухоронинг қадимги моддий-маданиятини ўрганишда жуда қўл келган эди. Ўша вақтларда Бухоронинг ибтидоий давр археологиясига оид қатор ажойиб обидалар излаб топилиб, бу қадимги маданият ўчоғида ибтидоий маданиятнинг шаклланиши ва ривожланиши тарихига доир салмоқли ашёвий далиллар тўпланади. Яҳё Ғуломов Зарафшоннинг Қизилқумга йўналган қадимги қўриқ ўзанлари: Мохондарё, Бужайли, Гурдуш ҳамда Замонбобо, Кичик ва Катта тузкон соҳиллари бўйлаб гоҳи туяда, гоҳи пиёда кезди. Ўта синчковлик билан ўтказилган қидирувлар натижасида топиб текширилган неолит (милоддан аввалги V— III минг йиллик) ва бронза (милоддан аввалги II минг йиллик) даврларига мансуб ёдгорликлар ўша йилларнинг ҳайратга солган кашфиётларидан ҳисобланади. Чунки бу обидаларни кавлаб ўрганиш туфайли ўзбек халқининг ибтидоий давр тарихи, Бухоронинг сўнг тош даврида яшаган овчи ва балиқчи кабилар ҳамда ибтидоий деҳқонлари яратган қадимги маданияти: хўжалиги, маишати, урф-одати ва эътиқодига оид янги маълумотлар билан бойитилди.

Ўша вақтларда Фарғонада Қапчиғай, Учтут тош даври устахонаси ва шахтаси, Тошкент областида Обираҳмат ва Кўлбулоқ палеолит даври маконлари кашф этилади. Бу янги кашфиётлар, шубҳасиз ибтидоий давр ёдгорликларини ҳар томонлама чуқурроқ тадқиқ қилишни талаб этарди. Бироқ, ўша пайтларда республикамизда тош даври археологияси билан жиддийроқ шуғулланадиган бирорта ҳам мутахассис йўқ эди. Фаннинг тараққиётида кадрларнинг аҳамияти муҳимлигини яхши билган Яҳё Ғуломович бир гуруҳ ёш тарихчилар (М. Қосимов, Ҳ. Насриддинов, У. Исломов, А. Асқаров, С. Раҳимов, Т. Мирсоатов, Р. Сулаймонов ва бошқалар)ни етаклаб, Москва ёки Ленинградга йўллар эди. Улардан бир гуруҳини ҳамкасб дўстларидан, атоқли археолог А. П. Окладников ва П. И. Борисковский, иккинчи группасини машҳур антрополог М. М. Герасимов ва М. П. Грязновларга топшириб, уларни аспирантурага жойларди.

— Ўзбекистон билимдон кадрларга муҳтож. Йигитларимиз учун аспирантура муддати уч йил эмас, беш йилдир, улар ҳақиқий мутахассис бўлиб қайтиши керак, — деб таъкидлар эди у.

Шу-шу бўлдию, москвалик ва ленинградлик етук олимларга шогирдлар юбориш анъанага айланди. Мана, ҳозирги кунда Яҳё Ғуломов Москва ва Ленинградга олиб борган авлоднинг бир гуруҳи етук археолог бўлиб етишган, улар республикамиз территориясида самарали тадқиқотлар олиб бориш билан бир қаторда, ўнлаб шогирдлар етиштиришмоқда.

Яҳё Ғуломовда маърифатпарварлик фазилати ҳам ниҳоятда кучли эди. У тарих ва археология фанининг янгилик ва ютуқлари ҳақида республикамиз матбуоти саҳифаларида тез-тез чиқар, тингловчиларнинг кенг оммаси ўртасида қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказарди.

Маълумки, Ўрта Осиё халқларининг иқтисодий ва маданий тараққиётида шаҳарлар жуда катта прогрессив роль ўйнаган. Яҳё Ғуломов ўз тадқиқотларида республикамиз территориясида шаҳарларнинг ташкил топиши ва шаҳар маданиятининг ривожланиш тарихига оид масалаларни ечишга катта эътибор беради. Унинг бевосита раҳбарлигида Қува, Ахсикет, Самарқанд, Бухоро шаҳарлари тарихини ўрганиш мақсадида кенг кўламда археологик қазишлар ўтказилади. 1966 йил 26 апрель Тошкент зилзиласининг оқибатини тугатиш муносабати билан пойтахтимизда бошланган улкан қурилишлар вақтида шахсан Яҳё Ғуломовнинг ташаббуси билан унинг раҳбарлигида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тошкент археологик экспедицияси ташкил қилинади. Ўша йилларда Тошкентнинг «эски шаҳар» қисмида, Мингўрик ва Кўгайттепаларда олиб борилган археологик қазишларнинг дастлабки якунига суяниб, Яҳё Ғуломов тарихчилардан биринчи бўлиб Тошкентнинг 2000 ёшда эканi ҳақида хулосага келган эди. Унинг бу фикри «Совет Ўзбекистони» газетасининг 1969 йил 12 август сонида босилиб чиққан «Тошкент неча ёшда» номли мақоласида баён этилган.

Ўзбек халқининг қадимги моддий маданияти обидаларини излаб топишда ва уларни синчиклаб ўрганишда ўзининг улкан ҳиссасини қўшган забардаст аллома ҳаёт бўлганида бу йил 75 ёшга кирар эди. Бу салоҳиятли мураббий устозни ёд этарканман, ҳамма вақт ногаҳон Искандар Зулкарнайннинг ўз устозига бўлган эҳтироми ҳақидаги ривоят ёдимга тушади. Искандар Зулқарнайнни кўпдан бери кузатиб юрган яқин аъёнлари кунлардан бир куни ундан «Устозингизга бўлган ҳурматингиз, отангизга нисбатан қилаётган иззат-икромингизга қараганда ҳам улуғвор кўринади, бунинг боиси нимада?» — деб сўраганларида, у шундай жавоб берган экан: — «Отам ёруғ дунёга келишимнинг сабабчиси бўлса, устозим илму маърифат бериб ҳаётимни ёритғувчиси бўлди».

Шубҳасиз, Яҳё Ғуломов ўзбек археологларининг кўпчилигига моддий-маданият обидаларини тадқиқ қилиш, ўтмишнинг тарихий саҳифаларини тиклашда археология фанининг сиру асрорларини билиб олишни ўргатган ва уларнинг илм йўлида ёрдулик қилган бағри кенг устоз, ажойиб инсон эди. У ўтмиш тўфонларида кўмилиб кетган тарихнинг зарварақларини очиб ярақлатган каби, ўзи ҳам археология фанида ёрқин юлуз каби чарақлаб туради.

Абдулаҳад МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтининг директори, тарих фанлари доктори.

БИЗНИНГ ФОТОАРХИВИМИЗДАН

СУРАТДА: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, профессор Яҳё Ғуломов (ўнгда), шогирдлари Нодира Азизова (ҳозир тарих фанлари кандидати) ва Ўткир Исломов (ҳозир у тарих фанлари доктори) билан археологик топилмани кўздан кечиришмоқда. (Сурат 1960 йилда олинган).

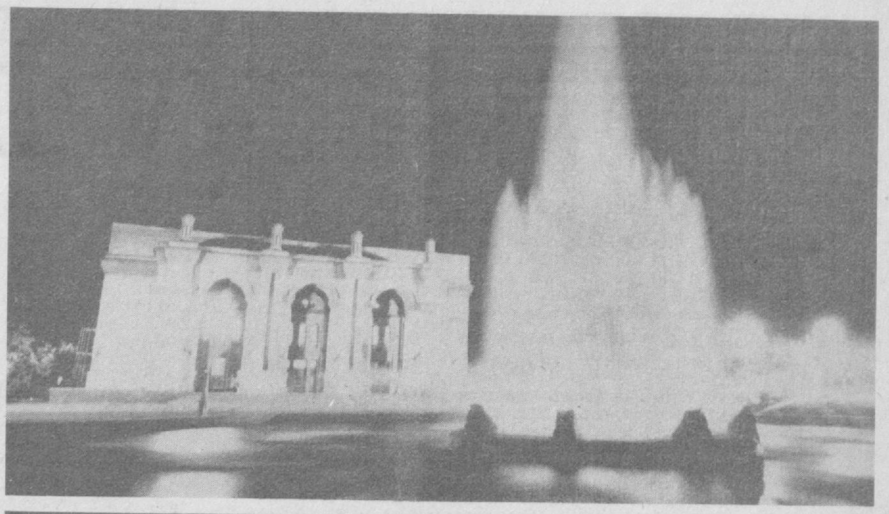

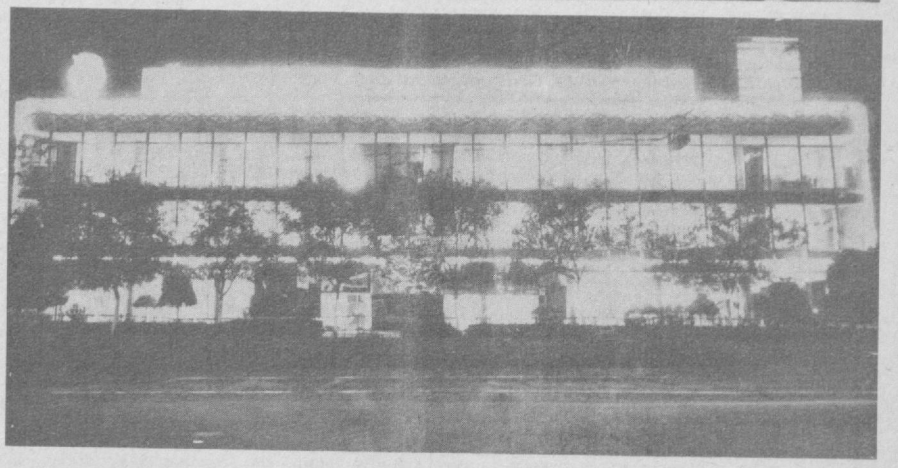

Тошкент оқшомлари нақадар фусункор.

В. Таран фотоэтюдлари.

Тошкент тарихини биласизми?

Серқуёш ўлка элчилари

XVIII аср Россия билан Тошкентнинг алоқалари тарихида муҳим ўрин эгаллайди. Хўш, ўша асрда пойтахтимизда қандай воқеалар рўй берган эди?

1723 йилда Тошкент Жунғория давлати томонидан босиб олинади. Марказий Мўғилистондан Орол денгизигача ҳамда Иртишдан Сирдарёгача катта территорияни эгаллаган бу давлатни ғарбий мўғилистонлик кўчманчи жунғорлар барпо этишган эди. Жунғорлар Тошкентни идора этишни ўзларига содиқ бўлган қозоқ султонларига топширдилар.

Жунғорлар давлати таркибида Тошкентда савдо-сотиқ бир мунча ривожланади. 1736 йилда тошкентлик савдогарлар биринчи марта Макарьев (Қозон) ярмаркасига боришди. 1739—1740 йилларда эса Оренбургдан Тошкентга биринчи рус савдо карвони келди. Бу карвонни поручик Миллер раҳбарлигидаги рус солдатлари қўриқлаб келишди. Худди шу офицер Миллер кенг жамоатчиликни Тошкент ҳақида тўплаган маълумотлари билан кейинчалик таништирди. Миллер ёзишича, 1740 йил 5 апрелда Тошкент мусулмонлари жунғорлар ноиби — қозоқ хони Жўлбарсни масжитда сўйиб ўлдиришади. Аммо қўзғолон шафқатсизларча бостирилади. 1758 йилда Жунғория давлати забт этилгач, Тошкентда мустақиллик учун кураш бошланади.

1758 йилдан Тошкент тарихида «Чор ҳокимлик» даври бошланади. Шаҳарнинг тўрт даҳасини тўрт ҳоким бошқаради. 1784 йилда шу тўрт даҳа ҳокимларидан бири — Шайхонтоҳур даҳаси ҳокими Юнусхўжа бутун ҳокимиятни ўз қўлига олади. Мустақил Тошкент ҳокимлигига асос солган Юнусхўжа Хитой қутқуси билан Тошкентга юриш қилган қозоқ хонлари ҳужумини муваффақият билан қайтаради. У Тошкент давлатининг асосий душмани Хитой эканлигини яхши билар, шунинг учун чет эллардан ўзига иттифоқчи ахтарарди.

Юнусхўжа шундай иттифоқчи сифатида Россияни танлади. 1793 йилда бир неча савдогарлар билан ўзининг яқин икки амалдори Муҳаммадхўжа ва Азизхўжани карвонбоши сифатида Омскка жўнатади. Юнусхўжа ўзининг асл ниятини уларга оғзаки баён этиб, рус ҳукуматига ўзаро савдо-дипломатик алоқалар ҳақидаги номасини топширади. Тошкент ҳокими яна рус ҳукуматидан кончилик мутахассисларидан юборишини илтимос қилади.

Юнусхўжанинг мухтор вакили Муҳаммадхўжа Раҳим ўғли Омскка келгач, рус маъмурияти Тошкент давлати ҳақида биринчи марта аниқ тасаввурга эга бўлди. Сибирь линияси бошлиғи генерал-майор Штрандман Тошкент элчилари тўғрисида Петербургга хабар берди. Марказий ҳукумат унга жавобан Тошкент элчиларига ҳурмат-эътибор билан қараш ҳамда Юнусхўжа номига жавоб хати юборишга оид кўрсатма беради. Россия ҳукумати Тошкент билан алоқа ўрнатишга рози, дейилган эди унда, — шунинг учун императрица Екатерина II Петербургда Юнусхўжа элчиларини қабул қилишга ижобий қарайди.

Шу билан бирга, генерал Штрандман ҳукуматдан яна бир махфий топшириқ олади, ки, унда Тошкент ҳақидаги аниқ маълумот тўплаш учун ақлли, кузатувчан ва тадбиркор кишиларни Тошкентга юбориш кераклиги уқтирилган эди.

1796 йилда казак атамани подпоручик Дмитрий Телятников, сержант Алексей Безносиков, таржимон казак капрали Яков Биков, казаклардан Данила Сайников, Андрей Жуковдан иборат рус элчилиги Тошкентга келади. Элчилар Тошкентда тантана билан кутиб олиниб, 1796 йил 29 августда Юнусхўжа томонидан қабул қилинади. Элчилар ҳокимга Россиянинг Тошкент илтимосига жавобан ўзаро дўстона алоқалар ўрнатишга розилигини билдиришади. Рус элчиларига катта иззат-ҳурмат кўрсатилиб, барча шароит муҳайё қилинади. Улар имкониятга эга бўлишади. Рус элчилари бир ой муҳлат тугагач, баҳоргача қолишга рухсат сўрашганда ҳам уларга розилик берилиб, бир йилгача Тошкентда туриш харажатлари ҳам мезбонлар ҳисобиданлиги маълум қилинади. Подпоручик Д. Телятников бир йилги кузатишлар асосида Тошкент ҳақидаги барча ҳарбий, сиёсий, иқтисодий ва географик маълумотларни умумлаштириб генерал Штрандман номига доклад ёзади. Сержант А. Безносиков эса Тошкент давлатининг Омскка маршрут чизмасини тайёрлайди. Бу икки офицернинг кузатувлари шундай аниқ ва синчков эдики, улар ҳанузгача XVIII аср Тошкент тарихи ҳақидаги тадқиқотлар орасида ўз аҳамиятини йўқотмаган.

Юнусхўжа рус элчиларига қўшиб ўз элчиларини Петербургга жўнатишга қарор қилади. Тошкент элчилигига Юнусхўжа шаҳарнинг баобрў кишиларидан Муллажон охун Маҳсум ва Ашурали Баҳодир мингбошини танлайди. Тошкентдаги ҳарбий, феодал ва савдо-сотиқ доиралари манфаатларини ўзида ифода этган бу икки шахс Тошкент тарихидаги биринчи дипломатлар эди.

Тошкент элчилигини бизга таниш подпоручик Дмитрий Телятников, сержант Алексей Безносиков, капрал Яков Биков кузатиб бориши ҳам бежиз эмас эди. Улар ўзлари билан марказий ҳукуматни қизиқтирувчи барча маълумотларни олиб бораридилар.

1797 йил 9 ноябрда Тошкент элчилиги Петербургга етиб келди. Ташқи ишлар коллегияси уйида уларга катта иззат-эътибор кўрсатилиб, катта амалдор — ҳақиқий статс-маслаҳатчи С. Лашкарев Тошкент элчиларига бириктилди.

Тошкент элчилари 1797 йил 17 декабрда расман Қишки саройда қабул қилинди. Юнусхўжанинг рус императорига номаси, совғалари топширилгандан сўнг, элчилар Тошкент ҳокимининг ўзларига берган махфий топшириқларини ёзма тарзда баён этдилар. Юнусхўжанинг Россия ҳукуматидан асосий илтимоси, чет давлатдан ҳужум бўлса, рус императори ҳимоясига ўтиш эканлиги унда намоён эди. Тошкент элчилари расмий қабулдан сўнг ташқи ишлар коллегияси раҳбари, канцлер, граф А. Безбородко билан узоқ суҳбат қилишади.

Тошкент элчиларининг министр-канцлер А. Безбородко билан суҳбати рус ҳукуматининг Тошкент давлати билан бевосита савдо-дипломатик алоқалар ўрнатишида катта роль ўйнади. Россия ҳукумати Тошкент давлати билан музокараларни давом эттиришни Сибирь линияси бошлиғига топширди. 1798 йил 28 февралда Тошкент элчилиги кетар олдидан расман қабул қилиниб, унга Россия ҳукуматининг жавобномаси ва совғалари топширилди. Улар тантана билан кузатилди. Тошкентликларга эски ҳамроҳлари Д. Телятников, А. Безносиков, Я. Биковлар ҳамроҳ бўлишди. Улар Петербургдан Омскка 99 кун йўл босишди. Тошкент элчиларига исталган шаҳарда тўхташ, империя ҳаёти билан кенгроқ танишишга тўла рухсат берилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Тошкент элчилари Муллажон охун Маҳсум ва Ашурали Баҳодир мингбоши дипломат, инсон сифатида ўз зиммаларига юкланган масъул вазифани шараф билан уддалашди. Рус амалдорлари ва дипломатлари ҳам улар шахсига объектив баҳо беришгани бежиз эмас.

Тошкент элчилари Сибирь линияси бошлиғи генерал Горчаков томонидан қизғин кутиб олинди. Шундан сўнг элчилар Иртиш линиясига жўнаб, ўша жойда қуролли рус қўриқчилари ҳамкорлигида Тошкентга қайтишди. Элчилар ўзлари билан Юнусхўжага рус императори Павел I ёрлиғи, канцлер А. Безбородко ва генерал Горчаков хатларини олиб келишди.

Ҳ. СОДИҚОВ,
тарих фанлари кандидати.

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛИГИДА

БИР САФДА ЙИГИРМА ЙИЛ

«Коммунистик меҳнат коллективи»... Шаҳримиздаги 17-клиник шифохонаси коллективи мана икки йилдирки, ана шундай юксак номни шараф билан оқлаб келяпти. Кейинги йилларда у ҳар томонлама «кулгайди». Янги даволаш хизмати бўлимлари, пунктлар, лабораториялар очилди ва ишга туширилди. Улар энг замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланди. Бугунги кунга келиб, шифохонадаги беморлар ўрни 600 тадан ошиб кетди.

Бугун шифохонада иш одатдагидан ўзгача бошланди. Кенг, ёруғ клуб шифокорлар билан гавжумлашиб кетди. Улар медицина ветеранларини бир сафда — бир соҳада йигирма йил меҳнат қилаётгайлари билан қизғин табриклашга тўпланишди. Уларга самимий тилаклар, гулдасталар ҳадя этишди.

Ҳа, бир сафда йигирма йил. Бу айтишга осон. Медицина соҳасида шунча йил ишлашнинг ўзи бўлмайди. Инсон тақдири билан боғлиқ бу касб-кор кишидан зўр матонат ва иродани талаб этади. Улар турли касб ва лавозимларда ишлашса-да, лекин фақат битта мақсад билан — «беморларнинг дардига малҳам топиш» билан яшаб, меҳнат қилдилар. Шу йиллар мобайнида шифохона ветеранлари кўплаб кишиларнинг — беморларнинг жонига оро кирдилар, уларга зарур бўлган тиббий ёрдамни кўрсатдилар.

Бир пайтлар бу ер кичик бир интернат эди, — деб эслайди 17-шифохона бош врачи, «СССР Соғлиқни сақлаш аълочиси», олий категорияли ташкилотчи врач Ҳусан Сайдуллаевич Абдуллаев. — Шифохонага 1963 йил асос солинди. Мана бугунги кунда у 4 гектар жойга жойлашган бўлиб, шаҳардаги энг йирик даволаниш муассасаларидан бирига айланди. Бу ерда ҳозир 20 тадан ортиқ медицина хизмати кўрсатиш бўлимлари, пунктлар, лабораториялар ишлаб турибди. Терапия, неврология, кардиология, стоматология, хирургия, неврохирургия, травматология, анастизология, реанимация, бўлимлари ва бошқалар шулар жумласидандир.

Ҳа, бош врачнинг гапларида жон бор. Фақат сўнгги йилнинг ўзида мазкур бўлимларни энг замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозлашга 35 минг 315 сўмлик, беморлар ётадиган палаталарни жиҳозлашга эса 100 минг сўмлик маблағ сарфланди. Кенг, ёруғ палаталарда беморларнинг яхши даволанишлари ва уларга нормал медицина хизмати кўрсатиш учун барча шарт-шароитлар яратилган.

Шифохона йилдан-йилга малакали врачлар билан тўлиб боряпти. Ҳозир бу ерда тўрт профессор, тўрт фан кандидати, 16 нафар олий категорияли, 9 нафар биринчи категорияли врачлар, 14 нафар соғлиқни сақлаш аълочиси ва бошқа кўплаб малакали врачлар эл саломатлиги посбонлигида турибдилар.

Шифохона коллективи шаҳар касалхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада доимо етакчи ўринларни эгаллаб келяпти. Албатта бундай муваффақиятларга эришишда касалхона ветеранларининг айниқса ветеранлардан бири — шифохона бош врачи Ҳ. Абдуллаевнинг хизматлари каттадир. Ветеранлар ҳар бир ишда бўш келишмаяпти. Улар ёш шифокорларга сидқидилдан мураббийлик қилишмоқда. Бугунги кунда шифохона ветеранлари стоматолог Адҳам Маҳкамовнинг, рентген лаборанти Қундуз Одилованинг, катта ҳамшира Санобар Пўлатованинг, ҳамширалар Александра Коробцова, Рихси Эрматова, Дилбар ва Маҳмуда Иброҳимоваларнинг, тикувчи Инобат Абдуқодирова, кир ювувчи Тожи Комилова ва бошқаларнинг кўплаб шогирдлари, ўринбосарлари бор.

...Шифохонага кириб борар экансиз, кўзингиз ям-яшил дов-дарахтларга тушади. Бу ер худди боғни эслатади. Соя-салқинли дарахтларнинг тагига ўрнатилган ўриндиқларда беморлар гурунглашиб ўтиришибди. Соф, мусаффо ҳаво. Чинакам баҳор нашъаси, атроф эса саранжом-саришта... Бу ерда ҳамиша шундай. Гўё баҳор фасли бу ерга абадий кўчгандек. Биз ҳам доимо шундай бўлишини истаб қоламиз.

Т. ТОШЕВ.

СУРАТДА: шифохона ветеранларининг бир группаси.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

АТОҚЛИ ШОИР ЮБИЛЕЙИГА

Шаҳримиздаги Ўқитувчилар малакасини ошириш институтида улкан адиб Ғафур Ғулом туғилган кунга 80 йил тўлиши муносабати билан адабий кеча бўлиб ўтди.

Кечада Фрунзе районидаги 118-мактаб, Акмал Икромов районидаги 116-мактаб, Киров районидаги 96, Собир Раҳимов районидаги 23 ва 28-мактаблар нинг ўқувчилари қатнашдилар. Улар шоирнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида адабий композиция тайёрладилар.

Айниқса, шоирнинг «Сен етим эмассан», шеъри, «Шум бола» ва «Кўкан» поэмалари асосида тайёрланган инсценировкалар конференция қатнашчиларига манзур бўлди.

М. САЙДАЛИЕВА.

«ОҚШОМ» ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

«АҚЛЛИ» МАШИНАЛАР МАРКАЗИ

Шина заводи раҳбарлари ҳар куни эрталаб қоғоз лентадаги ҳар томонлама пухта ҳужжатни олишади.

Ушбу «ўтган суткадаги иш ҳақида оператив рапорт» ҳисоблаш марказида тузилган. У ишга туширилганига ўн йил тўлди. Ўша пайтда ягона «Минск—32» машинаси билан жиҳозланган марказ йигирматага яқин мураккаб бўлган топшириқни бажара оларди.

Ҳозир корхона «электрон миясининг имкониятлари беқиёс катта. Бу ерда ўрнатилган машиналар оператив бошқарувга ёрдам беради, жойлардаги кўплаб қурилмалар кўмагида материаллар ва ярим фабрикатлар сарфланишини кузатади, тайёр маҳсулотни ҳисобга олиб боради. Автопокришкалар сифатини аниқлаш, хом ашё сарфини назорат этиш электрон-ҳисоблаш машиналарига ишониб топширилмоқда.

Интизомни, уюшқоқликни оширишда ғоят муҳим яна бир назоратчилик вазифаси ҳисоблаш техникасига топширилган. Марказ буйруқлар ва фармойишларнинг бажарилишини кузатиб боради, ҳисоб-китоб ишларини юритишда кадрлар бўлими ва медицина-санитария қисмига ёрдам беради.

Тез кунда бу ерда яна иккита замонавий электрон машинаси, ёрдамчи қурилмалар пайдо бўлади. Шу асосда ишлаб чиқаришнинг бошқарилишини такомиллаштириш янада самарали давом эттирилади, кўплаб технология жараёнлари автоматлаштирилади.

(«Вечерняя Москва»).

Редактор ўринбосари С. Б. ЕҚУБОВ.

УНУТИЛГАН ВА НОМАЪЛУМ РЕЦЕПТЛАР

БАЛИҚДАН НИМА ТАЙЁРЛАЙ ОЛАСИЗ? ҚАЙЛА ТАЙЁРЛАШНИ БИЛАСИЗМИ? БАЛИҚ ШЎРВАСИ? ҚОВУРМА БАЛИҚМИ? БИЗ АСОСАН АНА ШУ ҲАММАГА МАЪЛУМ ТАОМЛАРНИГИНА БИЛАМИЗ. ҲОЛБЎКИ, БАЛИҚДАН ТАОМ ТАЙЁРЛАШ ҲАҚИДА РЕЦЕПТЛАР ЖУДА КЎП БЎЛИБ, УЛАРНИНГ АКСАРИЯТИ УНУТИБ ЮБОРИЛГАН ЁКИ БИЗЛАРГА МАЪЛУМ ЭМАС.

БАЛИҚДАН ТАЙЁРЛАНАДИГАН ТАОМЛАР ТАРИХИ ЖУДА БОЙ ВА ҚИЗИҚАРЛИДИР.

Қадимги Грецияда балиқ овқатлари жуда мўътабар бўлган ва севиб тановвул қилинган. Кўплаб қадимги грек тарихчилари, шоирлари, гастрономлари балиқ таомларининг ниҳоятда машҳур бўлганлигини таъкидлайдилар. Ўша даврнинг таниқли шоирларидан Элиан ёзади: «...Кимда ким балиқни бошқа овқатларга нисбатан хуш кўрса, халқ уни олижаноб киши сифатида эъзозлайди, гўштли овқатларни яхши кўрадиган кишиларни паст дидли ҳисоблайдилар...» Ростини айтганда — фикр жуда қатъий!

Грек — Рим таомларининг анъаналари Европа халқларининг миллий таомларида янада ривожланиб борди. Пазандалик санъати намуналари орасида балиқдан тайёрланган нодир рус таомлари алоҳида эътиборга моликдир.

РУС ТАОМЛАРИДАН

Рус овқатининг характерли белгиси — иштаҳа очиш учун олдиндан енгил тамадди қилинадиган балиқ маҳсулотларининг кўплигидир. Бундай таомларни хрен, сирка, саримсоқ пиёз, карам, труп, лавлагидан тайёрланган салатларга қўшиб тортилади. Зиравор ўсимликлардан балиқ таомларига укроп, қалампир, жамбил қўшилади. Балиқ таомларида горчицадан ҳам кенг фойдаланилган. «Масаллиғсиз овқатда на маза бор, на матра» — дейилади рус халқ мақолида. Машҳур балиқ шўрва, балиқ окрошкаси, қўзиқоринли балиқ, кулебянка рассолли балиқ, балиқдан запеканка, балиқли сомсалар... Қадимий рус таомлари рецептларидан ҳозир ҳам фойдаланса бўлади.

Мана улардан бири.

ПИЕЗЛИ БАЛИҚ ДИМЛАМАСИ

Балиқ бўлакларга ажратилиб, унга белаб олингач, қовурилади ва сопол хурмачага қўйилди. Устидан қовурилган пиёз сепилади ва яна бир қатлам балиқ қўйилади, сўнг яна қовурилган пиёз сепилади. Унинг устидан сут қуйилади, дафна япроғи ва мурч қўшилади ҳамда яхшилаб димланади. Бу таомга алоҳида қайнатилган картошка ҳам тортиш керак.

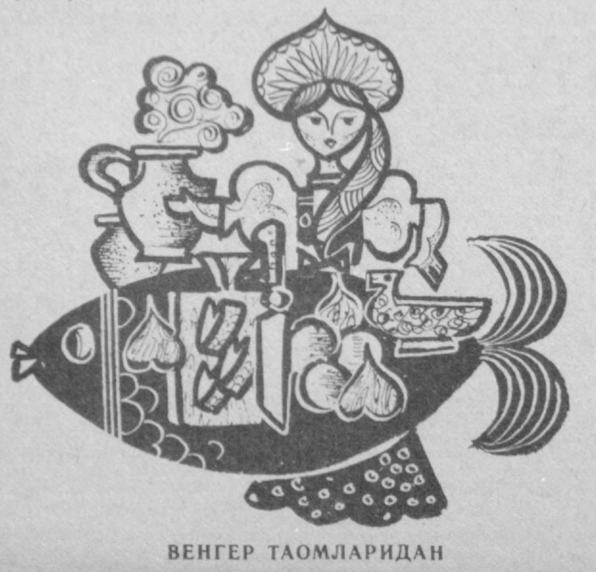

ВЕНГЕР ТАОМЛАРИДАН

Венгрияда иккита таом бор, улар ҳатто муқаддас ҳам ҳисобланади дейишади. Булар —буғдой қуймоғи ва балиқ шўрвасидир. Уларнинг ҳар иккаласи ҳам жуда яхши тайёрланиши керак, ёхуд умуман тайёрлашнинг кераги йўқ.

ВЕНГЕРЧА БАЛИҚ ШЎРВА

1250 грамм балиқ, битта катта пиёз, 15 грамм қизил қалампир,1—2 бош ширин қалампир, 2—3 помидор, туз.

Балиқни тозалаб, уч энлик қалинликда бўлакларга ажратиб, тузланади. Боши ва думи пиёз билан 1,5 литр тузланган сувда қайнатилади. Сув қайнаши билан қизил қалампир солинади. Пиёз пишгач, шўрвани элакда сузиб олиб, тайёрлаб қўйилган балиқ бўлаклари устидан қуйилади. Майда ҳалқача қилиб тўғралган қалампир ва помидор ҳам шунга қўшилади. Хоҳлаганлар сут ва икра ҳам қўшишлари мумкин. Шўрва 20 минут давомида қайнатилади. Ковлаштириш керакмас, кострюлни салпал қимирлатиш кифоя, зеро балиқ майдаланиб кетади.

Таом 5 кишига мўлжалланган.

Бундай шўрвани турли хил балиқдан тайёрлаш мумкин. Венгер ошпазларининг фикрига қараганда, балиқларнинг турли хил бўлиши балиқ шўрвасининг мазасини яхшилайди. Шўрва дастурхонга оқ нон билан тортилади.

БРАЗИЛИЯ ТАОМЛАРИДАН

Ҳозирги пайтда Бразилия таомларини бутун Жанубий Америкада энг танқис овқат ҳисоблашади. Зиравор ва маринадлар Бразилия таомларининг ажралмас қисмидир. Улар иштаҳа қўзғайди, таомнинг таъмини оширади.

СИРКАЛАНГАН БАЛИҚ ФИЛЕСИ

500 гр. балиқ филеси (лахими), 4 ош қошиқда узум сиркаси, 3 ош қошиқ ўсимлик мойи, бир чимдимдан қора мурч, қизил қалампир, битта дафна япроғи, иккита йирик пиёз, бир чой қошиқ томат бир чой қошик шакар, сариёғ ёки маргарин, бодом, туз.

Балиқ филесини унча қалин бўлмаган бўлакларга ажратиб, тузланган сувга солиб димланади. Сирка, ўсимлик мойи, туз, мурч, қалампир, дафна япроғи ва томатдан маринад тайёрланади. Унга димланган балиқ бўлакларини солиб, кечаси сақлаб қўйилади. Устидан халқача қилиб қирқилган пиёз қўйилади. Эртаси куни балиқни товоққа солиб, ҳалқа қилиб тўғралган пиёз ва сариёғда салгина қизартирилган бодом билан безалади. Бу таом картошка ёки салат билан тановвул қилинади.

МАМЛАКАТИМИЗ ХАЛҚЛАРИ ТАОМЛАРИДАН

Турли республикада балиқдан турлича таом тайёрлашади. Республикамизда унча маълум бўлмаган рецептлардан тавсия қиламиз. Ишончимиз комилки, балиқ таоми ихлосмандлари бу овқатларни муносиб баҳолайдилар.

ОЗАРБАЙЖОНЧА БАЛИҚ ҚИЙМАСИ

500 гр. балиқ, 125 гр. тозаланиб янчилган ёнғоқ, 25 гр. майиз, 75 гр. майда тўғралган пиёз, 25 гр. ўсимлик мойи, ош қошиқда лимон шарбати, туз.

Балиқ тозаланиб, тузланади. Кейин майдаланган ёнғоқ, майиз, ўсимлик мойида сал қизартирилган пиёз, лимон шарбати аралаштирилиб тайёрлаб қўйилган балиқ ичига жойланади. Шундан сўнг балиқ устига ўсимлик мойи суркалиб, ип билан боғланадида духовкада ковурилади, таом икки кишига мўлжалланган.

ОЛМАЛИ ФИЛЕ

Унча катта бўлмаган балиқ филеси бўлакларини сирланган кастрюлда (30—40 минут, сиркалаб қўйилади. Сиркалаш учун мусаллас, ўсимлик мойи, тўғралган зиравор, лимон шарбати, туз, мурч қўшилади.

Олманинг пўстлоғи ва уруғи тозаланиб, духовкада (1—2 минутча) салгина қизартирилади. Филе сихга олма билан балиқ оралатиб сихланади. Қўрада ёки духовкада қовурилади.

Филе дастурхонга зиравор ва сабзавот билан безаб тортилади.

600 гр. балиқ филесига 300 гр. олма, 3 ош қошиқ ўсимлик мойи, бир чой қошиқ лимон шарбати, 2 ош қошиқ мусаллас, туз, мурч ишлатилади.

Бу овқатларнинг ҳаммасини мазали, фойдали, хуштаъм қалқонтумшуқ балиғидан тайёрлаш мумкин.

БАЛИҚ СТОЛИНИ БЕЗАШ

Агар Сиз байрамга балиқдан таом тайёрлаш ниятида бўлсангиз, уни чиройли безатиш керак. Сабзавотларни тарелкаларга шундай жойлаштирингки, ранглар контраст уйғунликда бўлсин. Улар овқатга чиройли кўриниш беради ва иштаҳани қўзғайди. Балиқ таомларини қайнатилган лавлаги ва сабзи кўк салат ва қайнатилган тухум бўлаклари жуда безайди.

Қуйма овқатни қандай безаш керак? Шакл берувчи идиш тагига аввало қайнатилган тухумнинг ҳалқа қилиб кесилган бўлакларини кейин эса петрушканинг майда шохларини, қайнатилган сабзидан тайёрланган юлдузчаларни қўйинг. Шундан кейин уларнинг устидан бир неча қошиқ шўрва қуйиб, совутинг. Шўрва «безаклар» билан қотиб қолгач, шакл берувчи идишга олдиндан совутилган шўрвани қўйинг ва совуқ жойга қўйинг. Идишдаги қуйма овқатни столга тортишдан олдин уни иссиқ сув устида тутиб туринг, кейин қуймани идишга ағдаринг ва бўлакларга ажратинг.

Балиқ таомларини безаш учун сабзавот ва мевалардан — бодринг, помидор, редиска, кўк ва бош пиёз, сабзи, петрушка, сельдерей, кашнич, лимон, олма қўлланилаверади.

БАЛИҚ ҚАЙЛАСИ ТАЙЁРЛАЙМИЗ

Қайлалар балиқ таомларига қўшиб тортилувчи масаллиқдир. Нордонроқ қайла қалқонтумшуқ балиғидан тайёрланган таомларга тўғри келади. Уларни сирка лимон шарбати ҳамда мусаллас билан қўшиб тайёрланади. Балиқ қайласи учун балиқнинг ўзи қайнатилган шўрва суюқ асос бўлиб хизмат қилади. Шўрва қанчалик қуюқроқ бўлса, қайла шунчалик мазали бўлади. Унинг яхши ҳидли ва мазали бўлиши учун олдиндан ёғда қовуриб олинган буғдой уни қўшилади. қовурилган ун ёнғоқ таъмини беради. Кўпгина қайлалар таркибига илдизлар ва бош пиёз киради. Уларни майдалаб тўғрашади. Қайлага қўшилган томат-пюре унга нордонроқ таъм ва жозибадор ранг беради. Томат сабзавотлар билан бирга қовурилади. Аввалига 4 — 5 минут давомида майдаланган илдиз ва бош пиёзни сал нимранг қовуриб кейин томат қўшилади ва яна 3—5 минут қовурилади, шундан кейин ун солинади ва қовуришда давом этиб 3—4 минут давомида аралаштириб турилади. Қайлаларнинг яхши мазали бўлиши учун уларга туз, мурч, хрен ва бошқа зираворлар, жамбилдан ташқари яна сирка узум мусалласи, лимон шарбати ёки лимон кислотаси, бодринг рассоли, саримсоқ пиёз ҳам қўшилади. Тайёрлаш имкониятлари чексиздир!

Тайёр қайлалардан ҳам фойдаланиш мумкин. Балиқ таомлари учун айниқса, тансиқ «Южний» қайласи тўғри келади. Зеро унинг, таркибига 20 дан зиёд қўшилмалар: шакар, туз, олма бўтқаси, томат-паста, пиёз, саримсоқ пиёз, мол жигари, «Мадера» мусалласи, майиз, горчица ҳамда зираворлар тўплами— ҳидли мурч, занжабил, мускат ёнғоғи, қалампир мунчоқ, долчин, кардамон, дафна япроғи.

ИВАСИ СЕЛЬДИДАН ЗАКУСКА

Бирорта ҳам байрам столи закускасиз бўлмайди. Чиройли ва хилма-хил закускани иваси сельдидан тайёрлаш мумкин. Закускани моҳирона тайёрлай билиш керак.

Сельд терисидан тозаланади, умуртқаси олиб ташланади, лаҳм жойи эҳтиётлик билан олинади ва ўртача катталикда бўлакларга ажратиб кесилади. Уни ликопчага қўйиб сельдни думалоқ тухум бўлаклари билан ва кўкатлар билан безалади. Эътиборингизга иваси сельдидан ўткир закуска тайёрлаш рецептини тавсия этамиз: 500 грамм сельд, 1—2 бош пиёз, 10 гр. нон, 1—2 ош қошиқ ўсимлик мойи, 2—3 ош қошиқ сирка, 1 ош қошиқ шакар, 1—2 та помидор, 1—2 дона бодринг. 1 та тухум, кўк пиёз тайёрлаб қўйинг.

Тайёрланган балиқ, пиёз, нонни мясорубкадан ўтказинг, унга ўсимлик мойи, сирка, шакар қўшинг. Ҳаммасини яхшилаб аралаштиринг. Селётка идишларига солиб, уларни кўк пиёз, қайнатиб қирқилган тухум, помидор ва бодринглар билан безанг.

Закусканинг энг кўп тарқалган тури бутерброддир. Бутерброд учун маҳсулотлар таъмига ва рангига қараб танланади. Бутерброд оддий тайёрланади. Кўк салатнинг япроғи, қизил помидорнинг парраги, редиска, қаттиқ пиширилган тухум, тузланган сельдга жуда мос тушади. Бутерброднинг устига чиройли қилиб сариқ ёғдан гул ясаш мумкин.

Жавдар нонни юпқа паррак қилиб кесилади, унинг устига сариғёғ суртилади. Унинг устига эса тери ва умуртқадан тозаланган иваси сельди қўйилади.

Бутерброд сельд ёғи билан ҳам жуда мазали бўлади. Оқ noнинг паррагини сельд ёғи (200 гр. сариёғ, 100 гр. иваси сельди) мясорубкада ўтказилган ҳолда суркалади.

Бутерброднинг устига майда тўғралган тухум ва кўк пиёз қўшишингиз мумкин

ЯНА БИР РЕЦЕПТ—САЛАТЛИ ИВАСИ СЕЛЬДИ

350 гр. иваси сельдига 300 гр. кўк пиёз, 3 та бодринг, 1 стакан қаймоқ, таъбингизга қараб горчица соласиз. Балиқ, кўк пиёз ва бодрингни майдалаб тўғраб аралаштирасиз. Салатга қаймоқ ва таъбингизга қараб горчица қўшасиз. Майонез ҳам мумкин. Уни петрушка, сельдерей, укропнинг яшил барглари, тухум, цитрус мевалар, помидор, мурч, қайнатилган сабзи ёки редиска билан танлашга қараб безаш эсингиздан чиқмасин.

СТОЛНИ БЕЗАШ УЧУН ВАҚТИНГИЗНИ АЯМАНГ!

МОҲИРОНА ТАЙЁРЛАНГАН ЗАКУСКА ЯХШИ ИШТАҲАНИНГ ГАРОВИДИР.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ.

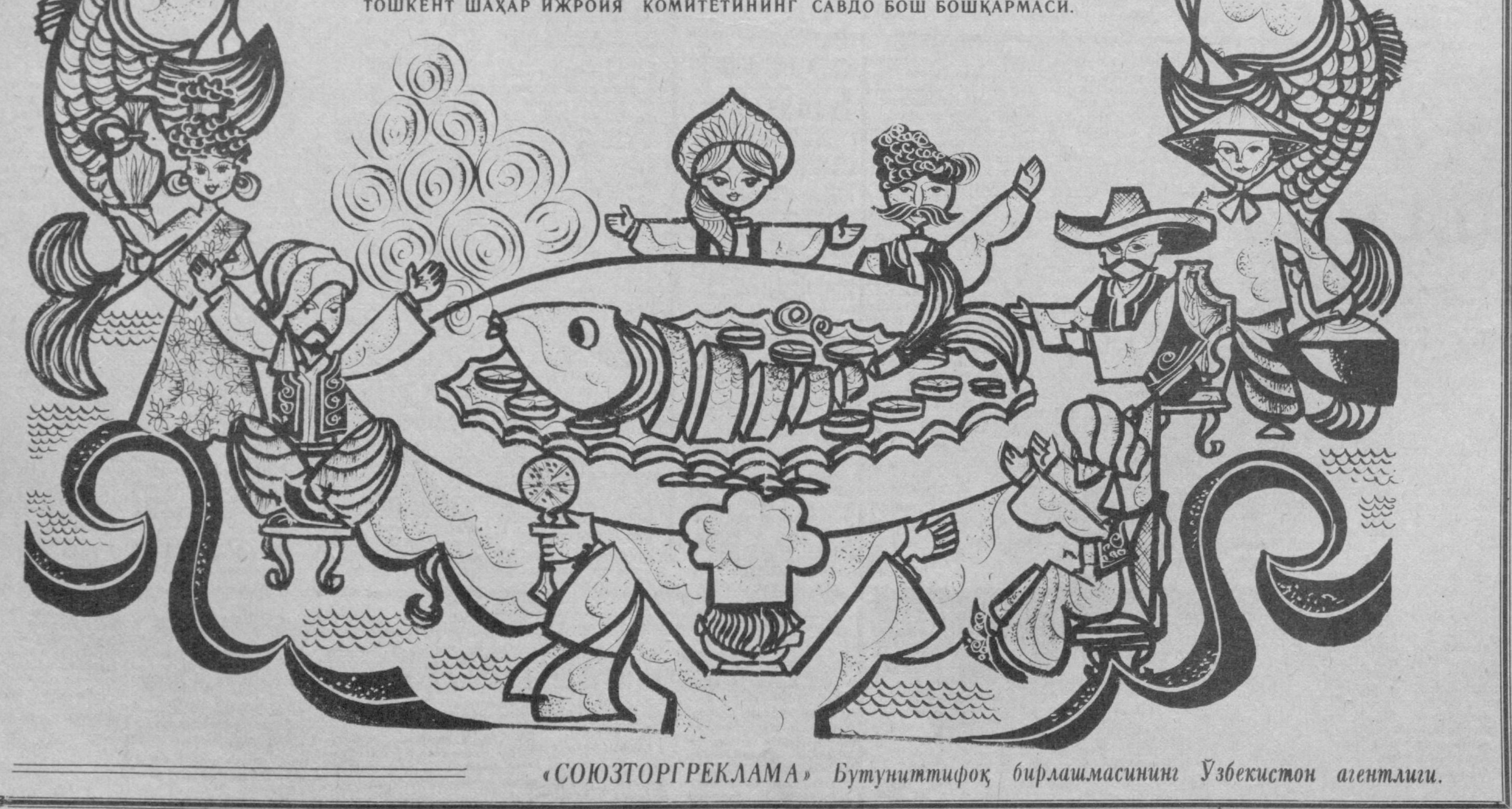

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ТВ

3 МАЙ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Объективда — Афғонистон». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 19.00 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 19.30 Хоккей бўйича жаҳон чемпионати. Финал группаси командаларининг матчи. ГФРдан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) —«Пахтакор». «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Қайиқча», «Филча Гошанинг дўстлари», «Этик кийган мушук». Мультфильмлар. 18.40 «Бўлажак созандалар». Глиэр номли музика мактаби ўқувчиларининг концерти. 19.10 «Қармоқ». Ҳужжатли телевизион фельетон. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Қардошлик ва дўстлик байрами». Видеофильм премьераси. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Пилла—бойлигимиз». 21.00 Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати, Ҳамза номли Тошкент давлат музика билим юрти, скрипкачилар ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Ишдаги ишқ». Бадиий фильм. 2-серия. 23.20 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Биринчи пост». Телевизион фильм. 18.30 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 19.30 «Камалаксимон шиша». Телевизион фильм. 19.45 Янгиликлар. 20.05 РСФСР халқ артисти З. Герд билан учрашув (рус. такрорий). 21.30 МТ II.

4 МАЙ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Инженер ҳақида сўз». Ёшлар даврасида учрашув. 19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Меҳнатга яраша шараф ва шуҳрат». Еревандаги «Ануш» трикотаж бирлашмасида дастгоҳларга хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтириш ҳисобига меҳнат унумдорлигини ошириш тўғрисида. 20.10 «Тириклайин қўлга олинсин». Уч серияли телевизион бадиий фильм премьераси. В. Карповнинг шу номли асари асосида. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Олам кинокамера кўзгусида». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи И. Фесуненко олиб боради. 23.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Зенит». 2-тайм. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 23.45 «Дунё воқеалари». 24.00 «Спорт ҳафталиги».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Каргополь ўйинчоғи» Телевизион ҳужжатли фильм. 19.00 «Қирқ бешинчи йилнинг қиши ва баҳори». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм. 2-серия. «Кроссворд» операцияси. Қирқ бешинчи йилнинг марти». 20.00 «1983 йилнинг архитектураси». Тобольск. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Камалак» халқ ижодиёти телевизион программаларининг V Халқаро фестивали. «Видзем кузи қўшиқлари» (СССР). 21.15 «Кунгур феномени». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 Телевизион бадиий фильм 1- ва 2-сериялар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Орзу». 18.30 «Буюк мутаффакир, оташин революционер». Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллигига. 18.50 «Баҳор». Манзарали фильм. 19.00 «Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи — 65 ёшда». Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони, армия генерали Ю. П. Максимов сўзи. 19.10 «Мотоўқчилар атакага ўтадилар». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзкинохроника»). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Эстрада калейдоскопи» (такрорий). 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси уйғур ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Жанубий чегаралар посбонлигида». Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг 65 йиллигига бағишланган кўрсатув (рус.). 23.05 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари суд медицинаси кафедрасининг мудири, доцент А. Раҳимовга отаси

Абдураҳим ТУРСУНХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

«Хизмат-беминнат» савдо фирмаси коллективи 2-магазин директори Х. Р. Саъдуллаевга онаси

Манзура САЪДУЛЛАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП. Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-55-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери —32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

3 МАЙ, 1983 й. Р—19123. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690.